

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ЗВІТ

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

У 2025 р.

(короткий виклад)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ЗВІТ

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

У 2025 р.

(короткий виклад)

Київ - 2026

Редакційна колегія:
Кремень В.Г. (голова),
Луговий В.І. (заступник голови),
Топузов О.М. (заступник голови),
Сисоєва С.О., Панок В.Г.,
Ляшенко О.І., Ничкало Н.Г., Саух П.Ю.,
Регейло І.Ю. (секретар)

Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2025 р. (короткий виклад) / За заг. ред. В.Г. Кременя. Київ: НАПН України, 2026. 36 с. <https://doi.org/10.37472/zvit2025-1>

В умовах четвертого року загарбницької війни, розв'язаної рф, наукова, науково-технічна (експериментальна), науково-організаційна, експертна та освітня діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2025 р. здійснювалася і спрямовувалась на системне науково-методичне вирішення освітніх, педагогічних і психологічних проблем суспільного розвитку, реалізацію пріоритетів державної освітньо-наукової політики, підвищення наукового потенціалу в галузі освіти, педагогіки і психології, посилення його впливу на забезпечення стійкості українського суспільства в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення країни із урахуванням завдань європейської інтеграції.

Забезпечено системну участь НАПН України в обґрунтуванні, розробленні та імплементації освітнього і наукового законодавства нового покоління, адаптації вітчизняної освітньо-наукової сфери до стандартів Євросоюзу у співпраці з МОН України, парламентським Комітетом з питань освіти, науки та інновацій, іншими органами державного правління, Національною та національними галузевими академіями наук, Національним Еразмус+ офісом в Україні, Офісом Горизонт Європа в Україні щодо євроінтеграції освіти і науки, іншими організаціями. Максимальні зусилля спрямовано на розвиток інноваційно орієнтованої особистості, формування конкурентоспроможного людського потенціалу, зміцнення єдності української нації, а також забезпечення громадянського й національно-патріотичного виховання засобами освіти та науки.

Охарактеризовано виконання статутних завдань НАПН України і стратегії її розвитку, роботу загальних зборів, методологічних семінарів і Президії НАПН України та розкрито кадровий потенціал установ. Наведено найвагоміші наукові здобутки вчених академії, її наукових установ і університету та представлено вплив результатів діяльності установ НАПН України на розвиток економіки, підвищення обороноздатності та безпеки країни, здоров'я та якості життя, розвиток передової науки, освіти, соціальної сфери, культури, збереження навколишнього природного середовища, формування державної політики. Висвітлено експериментальну, видавничу, науково-організаційну, науково-експертну, освітню, міжнародну, науково-інформаційну діяльність, співпрацю з органами державної влади і науковими організаціями, публікаційну активність вчених у світовій системі наукових комунікацій, а також фінансове забезпечення академії.

Для науковців, освітян, управлінців, усіх, хто забезпечує функціонування і розвиток освіти, її науковий, методичний, експертний і консультативний супровід, здійснює наукові дослідження та експериментальні розробки в галузі освіти, педагогіки і психології.

Діяльність НАПН України впродовж 2025 р., четвертого року розв'язаної рф загарбницької війни, була спрямована на системне науково-методичне вирішення освітніх, педагогічних і психологічних проблем суспільного розвитку, реалізацію пріоритетів державної освітньо-наукової політики, підвищення наукового потенціалу в галузі освіти, педагогіки і психології, посилення його впливу на забезпечення стійкості українського суспільства в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення країни із урахуванням завдань європейської інтеграції.

НАПН України в 2025 р. наукову, науково-технічну (експериментальну), науково-організаційну, експертну та освітню діяльність здійснювала відповідно до законів України «Про дошкільну освіту», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійну освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності», «Про основи національного спротиву», «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»; указів Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», «Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни», «Про вдосконалення вищої освіти в Україні», «Про Консультативну раду з питань сприяння розвитку системи загальної середньої освіти», «Про пріоритетні заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти»; постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року», «Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках», «Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти»; розпоряджень Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки», «Про затвердження національного плану щодо відкритої науки», «Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 р.», «Стратегічного плану діяльності МОН до 2027 року», інших важливих актів законодавства у сфері освіти і науки, Стратегії розвитку НАПН України на 2023-2027 роки, Пріоритет-

них напрямів наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології в НАПН України на 2023-2027 рр. з метою сприяння перемозі України у загарбницькій війні та забезпечення ефективного повоєнного відновлення держави на основі інноваційного розвитку, прискоренню євроінтеграції країни.

У співпраці із МОН України, парламентським Комітетом з питань освіти, науки та інновацій, іншими органами державного управління, Національною та національними галузевими академіями наук, Національним Еразмус+ офісом в Україні щодо євроінтеграції різних ланок освіти, Рамковою програмою Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт Європа», іншими програмами та організаціями ЄС НАПН України продовжила планомірну участь в обґрунтуванні, розробленні та імплементації освітнього і наукового законодавства нового покоління, адаптації вітчизняної освітньо-наукової сфери до стандартів Євросоюзу. Особливу увагу зосереджено на проблематиці розвитку інноваційної особистості, формуванні конкурентоспроможного людського капіталу, консолідації української нації, забезпечення громадянського і патріотичного виховання засобами освіти і науки в умовах воєнного стану та в період відбудови.

1. ДІЯЛЬНІСТЬ НАПН УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У 2025 р. науково-дослідна, експериментальна, експертна та освітня діяльність НАПН України продовжувалась в умовах повномасштабної війни з рф та спрямовувалась на подолання викликів воєнного часу та вирішення завдань повоєнного відновлення. Основна увага зосереджена на психологічній реабілітації, адаптації освітнього процесу та науковому супроводі суб'єктів освіти.

Проведено:

– *три сесії загальних зборів НАПН України:*

- 11 лютого – загальні збори НАПН України, присвячені виборам академіків (дійсних членів) і членів-кореспондентів НАПН України;

- 4 квітня – **«Про діяльність НАПН України у 2024 році та завдання на 2025 рік»**. У доповіді¹ президента НАПН України, акад. В.Г. Кременя та відповідній постанові загальних зборів представлено результати роботи академії, її наукових

¹ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7115>

установ і університету, колективів вчених, дійсних членів і членів-кореспондентів. Охарактеризовано виконання статутних завдань НАПН України і стратегії її розвитку, роботу загальних зборів, методологічних семінарів і Президії НАПН України та розкрито кадровий потенціал установ. Наведено найвагоміші наукові здобутки вчених академії із зазначенням впливу результатів діяльності НАПН України на розвиток економіки, підвищення обороноздатності та безпеки країни, здоров'я та якості життя, розвиток передової науки, освіти, соціальної сфери, культури, збереження навколишнього природного середовища, формування державної політики в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення країни із урахуванням завдань європейської інтеграції;

• 21 листопада – **«Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект у сучасному освітньому просторі»²** із презентацією науково-аналітичної доповіді, підготовленої вченими Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України (академік-секретар Відділення О.І. Ляшенко) за заг. ред. В.Г. Кременя. У науковій доповіді³ схарактеризовано сучасні світові тенденції розвитку й використання можливостей штучного інтелекту в освіті, розглянуто етичні аспекти і ризики, пов'язані з запровадженням технологій штучного інтелекту в освітню практику. Представлено узагальнені результати широкомасштабного опитування різних категорій учасників освітнього процесу в Україні, здійсненого у вересні 2025 р. з метою з'ясування стану і проблем застосування інструментів штучного інтелекту у вітчизняному освітньому просторі. Описано діяльність наукових установ НАПН України з дослідження психолого-педагогічних проблем використання технологій штучного інтелекту в освіті, визначено перспективні напрями подальших досліджень.

– методологічні семінари НАПН України:

• 3 квітня – **«Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану»⁴**, підготовлений Відділенням філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки (академік-секретар Відділення С.О. Сисоєва). Захід присвячений актуальній проблематиці в умовах героїч-

ного протистояння українського народу російській військовій агресії, об'єднав учених НАПН України, представників Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, Міністерства молоді та спорту України, Міністерства оборони України, провідних науковців, представників громадянського суспільства, преси, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів освіти, а також усіх небайдужих до майбутнього країни. Обговорено актуальні питання за такими напрямами: екзистенційні виклики національній освіті: стратегії та концептуальні засади формування української національної ідентичності; утвердження української національної ідентичності засобами культури і мови: педагогічні практики; історична пам'ять та її роль у формуванні української національної ідентичності; молодіжні рухи та волонтерство у зміцненні української національної ідентичності; вплив медіа та соцмереж на національну ідентичність молоді; українська національна ідентичність і полікультурність: виклики сучасній освіті⁵;

• 20 листопада – **«Тенденції та особливості взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах війни та повоєнного відновлення України»⁶**, підготовлений Відділенням вищої освіти (академік-секретар Відділення П.Ю. Саух), Інститутом вищої освіти НАПН України (директор І.І. Драч) та ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (ректор М.О. Кириченко). Метою методологічного семінару став аналіз і обговорення тенденцій та особливостей взаємодії вищої освіти та ринку праці в Україні в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення, розроблення відповідних рекомендацій на національному та інституційному рівнях для успішного відновлення та розвитку економіки України. Робота семінару здійснювалася за такими напрямами (секціями): методологічні засади взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення; міжнародний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці: тенденції та особливості; вища освіта в Україні та її відповідність національній системі кваліфікацій і ринку праці; законодавче забезпечення взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення; кваліфікаційний розрив на ринку праці України у підготовці фахівців із вищою освітою: затребувані професії, дефіцит вакансій і дефі-

² <https://naps.gov.ua/ua/press/events/3735/>

³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747330/>

⁴ <https://ipv.org.ua/2025/event-03-04-2025/>

⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745971/>

⁶ <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3778/>

цит кадрів; трансфер технологій і кваліфікаційні навички фахівців із вищою освітою як складові сучасного економічного ландшафту України та ін.

Виконання наукових досліджень та науково-організаційна робота в наукових установах НАПН України. В умовах воєнного стану вчені наукових установ та закладу вищої освіти академії здійснювали наукову та науково-організаційну роботу: виконували наукові дослідження згідно з тематичними планами на 2025 р.; публікували наукові результати досліджень у статтях, підготовленій продукції; проводили науково-практичні заходи для педагогів і психологів системи освіти з проблем організації освітньо-виховного процесу в умовах дистанційного та очного форматів, оцінювання та подолання освітніх втрат, психологічного супроводу освітян та учнів в кризових умовах.

За несприятливих умов, зумовлених російською агресією, вчені академії забезпечили виконання тематичних планів, зосередившись на науково-методичному та соціально-педагогічному супроводі суб'єктів освітнього процесу, психологічній реабілітації учнів, педагогів, батьків, військових, членів їх родин та підготовці наукової та освітньої сфер до повоєнного відновлення країни. Зокрема, *Інститутом педагогіки НАПН України* розроблено тренінги для учнів-мігрантів на основі травмо-інформованого підходу, створено методичні рекомендації для 8 класу НУШ, обґрунтовано моделі подолання освітніх втрат та впровадження змішаного навчання, досліджено трансформацію управління школами в кризових умовах.

Вченими *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* у ході виконання наукових досліджень розроблено технології комплексної реабілітації військовослужбовців-учасників бойових дій, психофізіологічної стійкості різних верств населення в умовах війни та поствоєнного періоду, методичні рекомендації та навчально-тренінгові матеріали для психологів системи освіти, медицини, соціального захисту, ветеранської інфраструктури, проведено понад 20 заходів щодо психологічних проблем війни, здійснено психологічну підтримку освітян, військових та цивільного населення.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України забезпечено роботу консультативного центру для ветеранів, проведено індивідуальні та групові терапії, заходи з реінтеграції та сімейного консу-

льтування, продовжено супровід освітніх хабів для українців у Польщі.

Інститутом проблем виховання НАПН України розроблено інновації для військово-патріотичного виховання молоді, проведено серію форумів та конференцій з національно-патріотичного виховання (зокрема «Джура», «Гідність та свобода»).

Інститутом спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України розроблено низку практичних рекомендацій для методичного супроводу інклюзивного навчання в Україні, зокрема методичних матеріалів для підвищення кваліфікації педагогів щодо роботи з дітьми, які постраждали від війни, адаптації шкільної інфраструктури, підтримки батьків, розроблення індивідуалізованих методів оцінювання в умовах війни та повоєнного відновлення.

Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України реалізовано міжнародні проекти із Польською академією наук та Національною академією наук США щодо впливу медіаобразів війни на психіку. Результати дослідження представлено Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення та медіаіндустрії в формі рекомендацій щодо захисту дітей війни в медіапросторі.

Інститутом вищої освіти НАПН України обґрунтовано стратегії подолання кваліфікаційного розриву на ринку праці та підвищення інклюзивності університетів з метою інтеграції ветеранів, осіб з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб у систему вищої освіти. Результати створюють науково-методичну базу для розроблення програм перепідготовки та реінтеграції військовослужбовців, що посилює людський капітал для відбудови країни.

Результати наукових досліджень *Інституту цифровізації освіти НАПН України* спрямовано на підвищення ефективності використання вчителями сучасних цифрових освітніх технологій, розвиток їх цифрової компетентності та розширення доступу учнів до якісної освіти та цифрових ресурсів, у тому числі дітей, які перебувають за кордоном, з родин внутрішньо переміщених осіб та тих, хто проживає на тимчасово окупованих територіях, шляхом створення онлайн-рішень, передбачених проектом Плану відновлення України. Упровадження результатів дослідження в освітню практику у перспективі забезпечить підвищення якості змішаного навчання, сприятиме формуванню стійкої та технологічно адаптивної системи освіти, здатної гарантувати

безперервне і якісне навчання у кризових умовах, підтримуючи залученість учнів та інноваційність освітнього процесу.

Наукові пошуки вчених *Інституту професійної освіти НАПН України* спрямовувалися на розроблення механізмів функціонування освіти в кризових умовах та підготовки кадрів для відбудови національної економіки. Важливим етапом стало створення і оприлюднення наукових праць, спрямованих на розв'язання актуальних проблем, що постали перед професійною освітою в умовах воєнного стану, та формування підґрунтя для її подальшого розвитку. Результати досліджень стануть дієвим інструментом для педагогів у впровадженні сучасних підходів до професійного навчання в умовах високої невизначеності та спрямовані на розбудову партнерських відносин зі стейкхолдерами, подолання економічних викликів, спричинених воєнною агресією.

Вченими *Інституту обдарованої дитини НАПН України* здійснено науково-методичне забезпечення діагностики психологічних ресурсів розвитку обдарованих учнів в умовах воєнного та повоєнного відновлення країни, створено тестову для діагностики резильєнтності учнів, в межах проєктної діяльності спільно з Університетом Квебеку у Монреалі (Канада) проведено дослідження впливу стресу на здатність дітей до навчання в умовах війни.

За результатами наукових досліджень *Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи* розроблено та апробовано ігрові, арттерапевтичні, нарративні підходи, а також психотехнології емоційної саморегуляції, спрямовані на зниження рівня стресу, відновлення відчуття безпеки та формування життєстійкості учасників освітнього процесу.

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О. Сухомлинського забезпечено аналітичний інформаційний супровід системи освіти через віртуальні читальні зали «Освіта і наука в умовах війни» та ресурси для підтримки української мови як чинника державної єдності. Бібліотека стала хабом для волонтерської діяльності та оперативного обміну інформацією через спільноти у соцмережах; фахівці бібліотеки надавали консультативну допомогу освітянам щодо роботи в екстремальних умовах, європейської інтеграції та сприяли очищенню книжкових фондів від пропагандистських нарративів, зміцнюючи національний мовно-інформаційний простір.

Освітня діяльність *ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України* організована з урахуванням воєнних реалій та потреб здобувачів освіти: адаптовано освітні програми та навчальні плани; впроваджено цифрові технології навчання; створено умови для навчання здобувачів освіти, які перебувають за кордоном, є внутрішньо переміщеними особами або служать у ЗСУ. Розроблено та реалізовано навчальну дисципліну «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки» задля формування базових військових компетентностей у здобувачів освіти та їх готовності до виконання конституційного обов'язку щодо захисту держави перед сучасними воєнними викликами, незалежності та територіальної цілісності України.

За результатами наукових досліджень та на запит Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій і МОН України підготовлено *інформаційно-аналітичні матеріали*, важливі для забезпечення науково-методичного та практичного супроводу освіти в умовах воєнного стану, зокрема:

- інформаційно-аналітичні матеріали до Державної доповіді про становище молоді в Україні на тему «Молодь України: виклики та адаптація в умовах воєнного стану»; інформацію до засідання колегії МОН України щодо результатів моніторингу працевлаштування випускників закладів вищої освіти та щодо реформування системи фінансування навчання у вищій освіті;
- рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти;
- Концепцію цифрової гігієни дітей дошкільного віку та ін.

Для розроблення та реалізації стратегій і планів розвитку освіти і науки, відновлення України за координації Національної ради з відновлення України від наслідків війни, утвореної Указом глави держави від 21 квітня 2022 р. № 266, зусилля вчених академії зосереджено на подоланні освітніх втрат, спричинених війною та забезпеченні психологічної підтримки учасників освітнього процесу, військових та цивільних громадян, постраждалих від війни.

Розроблено технології дистанційного та змішаного навчання, е-додатки до підручників для загальної середньої освіти та онлайн платформу «Матеріали для навчання в умовах війни». Проведено міжнародні тренінги з травмапедагогіки у Варшаві для українських учителів та учнів біжен-

ців. Здійснено ресурсну підтримку дослідницької діяльності учнів, зокрема на деокупованих територіях (Херсонщина) у поєднанні із психологічною реабілітацією, проведено науково-методичний супровід навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Науковими установами НАПН України психологічного профілю розгорнуто масштабну системну підтримку психологічного та реабілітаційного супроводу: проведено понад 220 заходів (тренінги, супервізії, консультації), якими охоплено понад 2,5 тис. осіб; реалізовано проєкт «Служба психосоціальної підтримки сімей військовослужбовців» (гаряча лінія, групи підтримки); впроваджено арттерапевтичні методики та програми зміцнення резильєнтності для ветеранів і внутрішньо переміщених осіб, здійснювався моніторинг ментального здоров'я дітей.

Ефективною була співпраця із закладами освіти сектору безпеки та оборони країни. Активно взаємодіючи з Національною гвардією України, Міністерством оборони України та Збройними Силами України, вчені академії долучені до розроблення Державної програми військово-патріотичного виховання на 2026-2030 рр., проведено заняття для викладачів військових закладів освіти та конференції з військової психології.

Наукові пошуки вчених НАПН України також зосереджено на реінтеграції ветеранів у ринок праці та підтримці переміщених університетів (проєкт REDU), впроваджено цифрові симулятори для підготовки робітничих кадрів та проведено підготовку педагогів комунікації з людьми, що мають бойовий досвід.

Посилено участь вчених НАПН України в **інформаційних заходах, спрямованих на підвищення рівня обороноздатності держави та на протидію інформаційним операціям агресора** відповідно до Закону України «Про основи національного спротиву».

Розгорнуто масштабну інформаційну кампанію для зміцнення обороноздатності та протидії ворожій пропаганді. Психологи наукових установ НАПН України активно виступали в медіа, висвітлюючи теми емоційної саморегуляції, подолання «синдрому відкладеного життя», психологічного портрета агресора та підтримки ветеранів. Створено низку спеціалізованих онлайн курсів на платформах «Ти як?», «Освіторія» та Національної служби здоров'я України, спрямованих на допомогу сімейним лікарям, освітянам і батькам

у воєнний час. Особливу увагу приділено згуртуванню світового українства через вебінари та розвиток цифрових платформ для безперервного професійного навчання дорослих.

Реалізовано **волонтерську допомогу вчених НАПН України**, спрямовану на допомогу та підтримку Збройних Сил України: взято активну участь у донорстві; плетенні маскувальних сіток; співпраці із місцевими організаціями територіальної оборони, забезпеченні військових частин медикаментами та амуніцією; забезпеченні продуктами харчування та речами першої необхідності людей літнього віку, людей з інвалідністю та вимушено переміщених осіб тощо.

Державна атестація наукових установ. Відповідно до наказу МОН України «Про затвердження Висновків про результати державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності за науковими напрямами «Аграрно-ветеринарний» та «Суспільний» від 27 червня 2025 р. № 945 наукові установи НАПН України отримали високі оцінки своєї діяльності: три наукові установи НАПН України (Інститут цифровізації освіти, Інститут соціальної та політичної психології, Інститут вищої освіти) входять до групи А, п'ять наукових установ НАПН України (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна, Інститут педагогіки, Інститут професійної освіти, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка, Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи) – до групи Б і чотири наукові установи НАПН України (Інститут психології імені Г.С. Костюка, Інститут проблем виховання, Інститут обдарованої дитини, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського) – до групи В, що свідчить про високий рівень результатів наукової діяльності НАПН України в цілому.

2. РЕФОРМУВАННЯ НАПН УКРАЇНИ

Продовжено виконання заходів із реформування НАПН України згідно із рішенням Національної ради України з питань розвитку науки і технологій від 23 лютого 2023 р. (протокол № 5). Упродовж 2025 р. в установленому порядку подано звіти НАПН України про стан виконання заходів з реформування до МОН України: листи

НАПН України від 21 квітня 2025 р. № 2-6/96; від 29 серпня 2025 р. № 2-6/221; від 17 грудня №2-6/379.

Систематично проводився моніторинг актуальності виконуваних наукових досліджень і розробок згідно з потребами воєнного часу та завданнями повоєнного відновлення країни для забезпечення ефективності всіх компонентів вітчизняної системи освіти, для захисту національних інтересів України, її кадрової, інформаційної, економічної, екологічної й енергетичної безпеки; здійснювався розвиток наукової та науково-технічної діяльності наукових установ та закладу вищої освіти НАПН шляхом підвищення ефективності, практичної значимості та результативності виконання наукових досліджень і розробок; розширено популяризацію наукових досягнень НАПН України шляхом функціонування сайтів і сторінок НАПН України та її установ у соціальних мережах, IT-платформах, відеохостингах; активізовано розвиток міжнародної наукової та науково-технічної діяльності установ НАПН України.

Забезпечено функціонування системи внутрішнього контролю в НАПН України, що регулюється наказами: «Про забезпечення належного функціонування внутрішнього контролю в апараті Президії та підвідомчих установах НАПН України» від 4 червня 2025 р. № 25 о.д. та «Про затвердження Інструкції з організації внутрішнього контролю в НАПН України та підвідомчих установах НАПН України» від 20 жовтня 2025 р. № 43 о.д. Фактичний стан функціонування внутрішнього контролю у 2025 р. забезпечив дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення встановленої мети, завдань та результативних показників щодо діяльності НАПН України, достатніми були управлінські заходи з цих питань. У наукових установах та закладі вищої освіти ухвалені Положення з організації внутрішнього контролю.

3. НАУКОВІ ЗДОБУТКИ

За кожним із пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки визначено наукові дослідження, виконані у 2025 р., за результатами яких отримано найбільш вагомий, інноваційний та оригінальний здобутки з високим рівнем їх практичного впровадження.

Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України:

- схарактеризовано освіту як систему, що функціонує в умовах глибоких соціальних трансформацій і війни, потребує нових методологічних підходів та стратегічного оновлення, переходу від застарілих моделей навчання до інноваційних, поєднання педагогіки із філософією, психологією, соціологією тощо. Зроблено висновок, що освіта є провідним інструментом європейської інтеграції України, забезпечуючи формування цінностей, світогляду та громадянської відповідальності українського суспільства;

- обґрунтовано стратегічну концепцію створення нової наукової багатотомної біографії Тараса Шевченка як національної ідеї у шевченкознавстві;

- взято участь у розробленні та впровадженні Програми військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України на 2026-2030 роки⁷ та Перспективного плану реалізації Програми військово-патріотичного виховання у системі Міноборони на 2026-2030 рр. (відповідно до наказу заступника Міністра оборони України від 03 лютого 2025 р. № 326/уд/1);

- розроблено змістовне та методичне забезпечення військово-патріотичного виховання студентської молоді в умовах світоглядних конфронтацій. Обґрунтовано теоретико-методологічні та технологічні засади формування критичного мислення у молоді як чинника безпеки в умовах збройного насилля та інформаційної агресії рф проти України;

- розроблено освітні профілі територіальних громад на пограниччі України в умовах війни. Підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали «Освіта на пограниччі України. Заклади загальної середньої освіти у територіальних громадах, які межують з іншими державами: просторово-статистичний аналіз»⁸;

- проаналізовано феномен інтеграції в освіті та інтеграційні процеси у світовій, європейській і національних системах загальної середньої освіти; нові поняття у Європейському освітньому просторі для виховання дітей та молоді у кризових ситуаціях (крихкість, стійкість, антикрихкість);

- у контексті науково-методичного супроводу державної освітньої політики у галузі позашкіль-

⁷ <https://mod.gov.ua/diyalnist/normativno-pravova-baza/prozatverdzhennya-programi-vijskovo-patriotichnogo-vihovannya-v-sistemi-ministerstva-oboroni-ukrayini-na-2026-2030-roki>

⁸ <https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2025/12/Information-and-analytical-materials-part-1.pdf>

ної освіти розроблено та впроваджено аналітичні матеріали щодо інтеграції змісту позашкільної освіти та позаурочної діяльності для безбар'єрного доступу дітей до якісних освітніх послуг⁹;

- досліджено соціально-економічні, суспільно-політичні, теоретичні та прикладні аспекти використання штучного інтелекту в освіті. Розроблено та обґрунтовано теоретико-методологічні засади й модель досконалості інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології;

- обґрунтовано теоретико-методологічні засади біографічних досліджень; розроблено цілісну концепцію формування колективного біографічного портрета українських педагогів як історичної спільноти;

- здійснено науково-методичне забезпечення мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України (понад 13 тис. закладів)¹⁰;

- реалізовано онлайн-проекти: «Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагогіювіляри», «Педагогі України: пам'ятаємо, шануємо», «Моя маленька Батьківщина: (за казками та оповіданнями В. О. Сухомлинського)», «Sukhomlinsky News», «В. Сухомлинський: офіційне листування (епістолярний екскурс)», «Педагогі України про національно-патріотичне виховання», «Педагогі про українську мову»¹¹.

Відділення психології та спеціальної педагогіки НАПН України:

Розроблено:

- концепцію розвитку життєвої компетентності особистості в обставинах повномасштабної війни, визначено психологічні закономірності та механізми, що забезпечують розвиток життєвої компетентності в умовах війни¹²;

- моделі психотерапевтичних технологій надання психологічної допомоги внутрішньопереміщеним особам (ВПО); комплекси методик психодіагностики ВПО та їхніх дітей¹³;

- технологію формування мілітарної ідентичності учнів та з'ясовано закономірності формування їх мілітарної ідентичності¹⁴.

⁹ <https://doi.org/10.32405/978-966-11-1225-3-2025-40>

¹⁰ <http://dnpp.gov.ua/ua/всукраїнський-місячник-шкільників/>, <https://www.youtube.com/watch?v=Lscrgh7H-5o>

¹¹ <https://tinyurl.com/4vym26np>, <https://tinyurl.com/43b2rkac>, <https://tinyurl.com/26jnkykd>, <https://tinyurl.com/dparfhzb>, <https://tinyurl.com/5bbwhnte>, <http://surl.li/mbnpt>, <https://tinyurl.com/5d9sj94k>

¹² <https://lib.iitta.gov.ua/743074>

¹³ <https://lib.iitta.gov.ua/747091>

¹⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/747593>, <https://lib.iitta.gov.ua/747592>

Визначено теоретико-методологічні та методичні засади прогнозування різних аспектів соціальної ситуації в Україні: суспільно-політичного, економічного, громадянського, соціального, а також сфери психічного здоров'я; запропоновано технологію та методіку прогнозування тенденцій суспільно-політичного розвитку на середньострокову перспективу¹⁵.

Створено:

- концепцію цифрової медіаосвіти як форми реалізації цифрового гуманізму в освіті, використану при розробленні МОН України Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку; медіапсихологічні стратегії реалізації цифрового гуманізму в освіті та їхньої комунікаційної підтримки в умовах цифровізації суспільства і освіти; запропоновано комплекс з 10 методик для дослідження ризиків цифровізації в умовах війни¹⁶;

- соціально-психологічну концепцію згуртованості суспільства, що розкриває особливості національно-державної ідентичності громадян та конкретизує психологічні чинники інтеграційних / дезінтеграційних процесів українського суспільства¹⁷;

- пояснювальні моделі динаміки громадської думки в умовах повномасштабного російського вторгнення, зокрема: модель оптимальної загрози; модель емоційної реакції на катастрофу; визначено ключові тенденції у динаміці станів суспільної свідомості в умовах тривалого воєнного протистояння¹⁸;

- соціально-психологічну модель масової психологічної просвіти населення, що переживає травму війни¹⁹.

Розроблено теоретико-методологічні і організаційно-методичні засади діяльності фахівців психологічної служби щодо надання соціально-психологічної допомоги педагогічним працівникам у створенні безпечного освітнього середовища; практичні рекомендації та методіки для підтримки педагогічних працівників, які працюють в умовах воєнних загроз і підвищеного психологічного навантаження²⁰; практичні рекомендації, алгоритми дій, інструменти, приклади методичних кейсів психологічної і соціально-педагогічної реабілітації учасників освітнього процесу в часи війни²¹.

¹⁵ <https://lnk.ua/x4LrDqqVn>

¹⁶ <https://surl.cc/zuwggy>

¹⁷ <https://lnk.ua/pVJdkAp4P>, <https://lnk.ua/AVM2oRINo>

¹⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745850/>, <https://lnk.ua/YNgajX3eZ>

¹⁹ <https://ispp.org.ua/2026/01/26/32375/>

²⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747832/>

Визначено концепти і стратегії розбудови інклюзивної освіти у часи війни та повоєнний період²². Розроблено технологію слухомовленнєвого розвитку дітей з кохлеарними імплантами, що реалізується на міждисциплінарному рівні за участі фахівців та родини дитини²³; технологію реалізації змісту освіти дітей з порушеннями слуху з урахуванням викликів війни²⁴.

Обґрунтовано та розроблено зміст навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку шляхом розроблення модельних навчальних програм для спеціальних закладів для учнів 5-10 (11) класів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого та помірного ступеня з урахуванням Концепції Нової української школи. Розроблено та впроваджено в практику навчання 10 модельних навчальних програм для цієї категорії учнів, які отримали гриф МОН України²⁵.

Розроблено технологію психолого-педагогічної оцінки (діагностики) інтелектуального розвитку дітей з особливими освітніми потребами як універсальної для різних форм їхньої освіти²⁶.

Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України:

• зроблено істотний внесок у формування і впровадження нового змісту загальної середньої освіти. За активної участі вчених Відділення розроблено оновлений Державний стандарт початкової освіти, затверджений Кабінетом Міністрів України в грудні 2025 р. Створено проект Типової освітньої програми для 1-4 класів, який винесено на обговорення педагогічної громадськості;

• успішно триває формування цілісного навчально-методичного комплексу з реалізації змісту базової середньої освіти. Укладено низку навчальних програм, пройшли конкурсний відбір, опубліковані і впроваджені в освітню практику 22 нові підручники практично з усіх предметів навчального плану 8 класу, підготовлено комплект з 21 нового підручника для 9 класу;

• поповнено наукове підґрунтя для запровадження профільного навчання на завершальному етапі повної загальної середньої освіти. Обґрунтовано концептуальну модель дидактичної системи профільної середньої освіти, розроблено дидактичні системи профільної освіти для різних

типів закладів освіти, які можуть її надавати: ліцею, професійного коледжу, закладу фахової передвищої освіти, закладу спеціалізованої освіти; визначено дидактичні умови їх упровадження. Запропоновано три перспективні для української школи освітні моделі спеціалізованої освіти наукового спрямування, створено загальну методику їх упровадження;

• методику початкового навчання збагачено цілісною моделлю педагогічного управління навчально-пізнавальною діяльністю молодших школярів, що враховує психолого-педагогічні, когнітивні, психолінгвістичні, соціально-емоційні чинники, характерні для навчання в умовах воєнного часу. Розроблено дидактико-методичний інструментарій реалізації зазначеної моделі в процесі очного, дистанційного і змішаного навчання;

• запропоновано нові рішення щодо модернізації освітнього процесу з використанням цифрових технологій. Обґрунтовано і розроблено методичну систему використання учителями імерсивних технологій у процесі змішаного навчання, охарактеризовано її складники й умови реалізації^{27,28}. Обґрунтовано модель відкритого освітнього середовища з елементами штучного інтелекту для професійного розвитку педагогічних кадрів та розроблено методику його використання²⁹. Створено методику розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем³⁰, підготовлено відповідний дистанційний навчальний курс³¹. Обґрунтовано критерії ефективності інформаційно-цифрового середовища закладу загальної середньої освіти, запропоновано інструменти, методи і технології моніторингових досліджень ефективності зазначених середовищ у закладах освіти³².

Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України:

З проблем професійної і фахової передвищої освіти розроблено:

• концепцію^{33,34}, принципи розвитку³⁵ та методичну систему розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу³⁶;

²¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747912/>

²² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747577/>

²³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747364/>

²⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747783/>

²⁵ <https://ispukr.org.ua/?cat=16>

²⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747863/>

²⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746953/>

²⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743977/>

²⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746977/>

³⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746838/>

³¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744317/>

³² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746899/>

- концептуальну модель³⁷; принципи розроблення³⁸ цифрової навчальної платформи для професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі;

- концептуальну модель інтеграції соціально-гуманітарного підходів до професійної орієнтації молоді на робітничі професії із урахуванням ціннісних, культурних та комунікативних чинників, що сприяють формуванню ціннісно-вмотивованого професійного вибору^{39,40};

- принципи забезпечення ефективності використання енергоефективних технологій у професійній підготовці кваліфікованих будівельників⁴¹;

- принципи професійно-практичної підготовки фахівців будівельної галузі в контексті реалізації концепції Індустрія 5.0 та використання цифрових освітніх ресурсів⁴².

У сфері педагогічної освіти:

- виявлено і проаналізовано критерії диференціації⁴³, тенденції⁴⁴, а також рекомендації⁴⁵ щодо удосконалення змісту професійної підготовки вчителів у країнах-членах Організації економічного співробітництва і розвитку, у системі педагогічної освіти України на національному та інституційному рівнях;

- розроблено AI Declaration Builder (Конструктор ШІ Декларацій) – інноваційний адаптивний веб та мобільний застосунок для формування авторських декларацій щодо використання генеративного штучного інтелекту у підготовці наукових, освітніх та навчально-методичних робіт⁴⁶;

- здійснено моніторинг змісту⁴⁷, визначено педагогічні умови⁴⁸, розроблено концепцію оновлення змісту⁴⁹ та рекомендації⁵⁰, а також науково-методичний супровід⁵¹ з удосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки педагогів на інституційному, управлінському і професійному

рівнях; обґрунтовано та структуровано систему вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти^{52,53};

- розроблено практичний порадник⁵⁴ та укладено термінологічний словник⁵⁵.

У сфері освіти дорослих:

- обґрунтовано концепцію професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти⁵⁶;

- розроблено науково-методичний супровід⁵⁷ та обґрунтовано рекомендації щодо професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти на основі андрагогічного підходу⁵⁸;

- виявлено та схарактеризовано тенденції самоосвітньої діяльності науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти як категорії дорослих, що навчаються⁵⁹, підготовлено методичні рекомендації до навчальних програм підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти із урахуванням принципів навчання дорослих, цінностей безперервної освіти. Створено науково обґрунтовану систему психологічного супроводу, професійного розвитку та психологічної підтримки педагогів⁶⁰;

- розроблено критерії та індикатори оцінювання ефективності психологічного супроводу педагогічних працівників⁶¹; розроблено інтегровану систему психологічних технологій, спрямовану на емоційну стабілізацію, розвиток професійної резильєнтності, профілактику професійного вигорання та підтримку когнітивної саморегуляції педагогічних працівників⁶²; розроблено комплекс рекомендацій і психолого-педагогічних заходів щодо розвитку резильєнтності педагогічних працівників в умовах війни і світових змін⁶³.

³³ <https://doi.org/10.54264/M036>.

³⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742383/>

³⁵ <http://lib.iitta.gov.ua/738694/>

³⁶ <http://lib.iitta.gov.ua/738694/>

³⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741813>

³⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743993>

³⁹ <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2025.30.259-269>

⁴⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746710/>

⁴¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746195>

⁴² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745459>

⁴³ https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/12/Збірник_Освіта-і-формування-конкуренто.pdf

⁴⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748196>

⁴⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747683>

⁴⁶ <https://jpoohab.com/ai-declaration-builder>

⁴⁷ [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(9\).2024.0003](https://doi.org/10.35387/ucj.1(9).2024.0003)

⁴⁸ [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(11\).2025.0003](https://doi.org/10.35387/ucj.1(11).2025.0003)

⁴⁹ <https://isp.pano.pl.ua/issue/view/19914>

⁵⁰ <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2025.30.231-245>

⁵¹ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17429682>, <https://surl.li/ogrlr>

⁵² <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2025.36.339444>

⁵³ <https://lnk.ua/YN3aP61eJ>

⁵⁴ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17429682>, <https://surl.li/ogrlr>

⁵⁵ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17429658>, <https://surl.li/isymty>

⁵⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746927/>

⁵⁷ <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2025.4.2>

⁵⁸ <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.344557>

⁵⁹ <https://doi.org/10.32782/3041-1297/2025-2-4>

⁶⁰ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770396>

⁶¹ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770350>

⁶² <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770422>

Відділення вищої освіти НАПН України:

Найбільш вагомими результатами виконання наукових досліджень *Інституту вищої освіти*:

- розроблено механізм подолання кваліфікаційного розриву між вищою освітою та ринком праці через підвищення якості вищої освіти в контексті стійкого розвитку; запропоновано модель оптимізації її структури для посилення конкурентоспроможності та науково обґрунтовані рекомендації щодо модернізації освітніх програм підготовки магістрів і докторів філософії, зокрема за регульованими професіями;

- виявлено системні проблеми оцінювання наукової діяльності у сфері вищої освіти та запропоновано шляхи їх розв'язання з урахуванням зарубіжного досвіду, зокрема щодо впровадження принципів відкритої науки, реформування оцінювання дослідницької діяльності, зокрема молодих вчених, оцінювання наукових проєктів і доброчесності досліджень, а також захисту прав інтелектуальної власності. Обґрунтовано модель оцінювання дослідницької діяльності університетів у контексті регіональної залученості та надано рекомендації щодо вдосконалення методики оцінювання ефективності наукової діяльності у сфері суспільних наук в Україні в умовах післявоєнного відновлення⁶⁴;

- розкрито ключові аспекти формування інклюзивності у сфері вищої освіти: сучасний стан і ставлення учасників освітнього процесу, адаптацію досвіду Європейського простору вищої освіти, підходи до формування екосистеми соціальної інклюзії, імплементацію європейських стандартів доступності й недискримінації, розвиток культури інклюзивності в українських ЗВО в умовах війни та післявоєнного відновлення, а також фінансове забезпечення цих процесів⁶⁵;

- обґрунтовано підходи та рекомендації щодо соціально-інституційних трансформацій університетів на гуманістичних засадах, посилення їхньої суспільної ролі в межах третьої місії, використання технологій штучного інтелекту в освіті, визначення економіко-правового статусу закладів вищої освіти та формування компетентностей випускників для післявоєнного відновлення України⁶⁶.

Ключовим результатом виконання наукових досліджень в *Університеті менеджменту осві-*

ти є розроблення інтегративної моделі підготовки освітніх лідерів у закладах вищої освіти для кризових умов та комплекс практичних рішень щодо підвищення кіберстійкості освітніх установ, що передбачає уніфікацію стандартів цифрової безпеки, запровадження посад кіберменеджерів, розвиток цифрової компетентності персоналу, модернізацію технічної інфраструктури та інституціоналізацію процедур управління інцидентами; запропоновано варіант протоколу кібербезпеки для закладів загальної середньої та вищої освіти.

Найбільш значущі підсумки наукових досліджень *членів Відділення* є такі:

- розроблено модель кваліфікаційного розриву в екосистемі «вища освіта – ринок праці», що пояснює кластеризацію їх взаємодії, зокрема через розвиток університетів-лідерів і посилення підготовки кадрів для електричної інженерії та відновлюваної енергетики в умовах війни й повоєнного відновлення України; аргументовано принцип синергії об'єктивних і суб'єктивних чинників розвитку вищої освіти та необхідність формування науки про університети;

- обґрунтовано в контексті національної ідеї «ідеологію національної стійкості», засновану на взаємодії соціальних інститутів, культури, комунікацій і цифрових мереж. Доведено, що соціокультурні ресурси відіграють визначальну роль у забезпеченні національної стійкості в умовах воєнного протистояння;

- представлено нове бачення історичної пам'яті як репрезентативної форми дійсності і з'ясовані основні проблеми, пов'язані з інтерпретацією вітчизняної історії та парадоксами імплементації історичної пам'яті за часів незалежності (1991-2021 рр.). Розкрито ключові напрями державної політики щодо нової моделі національної пам'яті та окреслено освітньо-філософський дискурс формування історичної пам'яті у підготовці вчителів в умовах російсько-української війни та повоєнного відновлення України;

- здійснено аналіз досвіду антикризового менеджменту університету в умовах повномасштабної війни; розкрито трансформацію освітнього ландшафту та особливості функціонування переміщених закладів вищої освіти, а також взаємодію чинників, що забезпечують освітній спротив і соціальну стійкість. Окреслено роль штучного інтелекту в освіті й науці, підтримку наукової

⁶³ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17729005>

⁶⁴ https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2026/02/formuv_otsinyuv-univ_mon_IVO-2025-154p.pdf

⁶⁵ https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2026/02/Pidvyshch-inklyuzyvnosti-VO_mon_IVO-2025-107p.pdf

⁶⁶ https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2026/02/Polityky-ta-strateh-rozvytku-universyt_monograf_IVO-2025-96p.pdf

діяльності, розвиток академічної доброчесності, інституалізацію гендерно чутливої мови та інтеграцію світових освітніх ресурсів;

- охарактеризовано розвиток інструментів штучного інтелекту та їх вплив на глобальний сталий розвиток, а також роль цифрового лідерства та цифрових комунікацій у забезпеченні глобальної конкурентоспроможності в цілому та підготовки фахівців зокрема; розроблено модель інвестиційної безпеки національної економіки в умовах євроінтеграції;

- обґрунтовано стратегічні пріоритети та цілі щодо реалізації прийнятої концепції «розумних мереж» в Україні, спираючись на південнокорейський досвід реалізованого «Smart Grid-проєкту» на острові Чеджу-до, для побудови першої в країні «Smart Grid-системи» у п'яти ключових сферах (розумна енергомережа, розумний споживач, розумний транспорт, розумні відновлювальні джерела енергії та розумний енергосервіс) та імплементації аналогічних «розумних мереж» в Україні;

- доведено, що технології Індустрії 4.0 стають ключовими драйверами розвитку цифрової економіки на прикладі Республіки Корея, де конкурентне цифрове лідерство її економічної моделі базується на імплементації інформаційно-комунікаційних технологій Індустрії 4.0 в масове виробництво продукції з високою доданою вартістю та енергетичний сектор;

- з'ясовано причини низької ефективності взаємодії закладів вищої освіти з роботодавцями, зумовлені відмінностями стратегічних цілей і часових горизонтів планування. Обґрунтовано необхідність переходу до системної партнерської моделі «освіта – бізнес – держава» із залученням роботодавців до формування освітніх програм, практичної підготовки та наукових досліджень. Розроблено концептуальну модель соціально відповідальної співпраці ЗВО зі стейкхолдерами та уточнено роль університетів як центрів інновацій і регіонального розвитку.

4. КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАПН УКРАЇНИ

У звітному році:

- чисельність наукових працівників установ НАПН України становила 772 ос., серед них за основним місцем роботи працювали 567 вчених: 143 доктори наук, 283 кандидати наук (докторів

філософії). Нарощенню наукового потенціалу в системі НАПН України сприяло зростання порівняно з попереднім роком на 21 особу чисельності учених за основним місцем роботи та зменшення частки сумісників на 26 осіб;

- чисельність науково-педагогічних і педагогічних працівників НАПН України становила (на 1 січня 2026 р.) відповідно 80 і 20 осіб. За основним місцем роботи працювали 65 науково-педагогічних працівників, із них 19 докторів наук, 36 кандидатів наук та 18 педагогічних працівників, серед яких 1 кандидат наук;

- кількість членів НАПН України (на 1 січня 2026 р.) склала 160 осіб, з них 73 дійсні члени (академіки) і 87 членів-кореспондентів, з-поміж яких 31 дійсний член (академік) (42 %) та 24 члени-кореспонденти (28 %) працюють у НАПН України за основним місцем роботи. У лютому 2025 р. проведено вибори членів НАПН України та обрано 11 дійсних членів (академіків) НАПН України та 26 членів-кореспондентів НАПН України. Президією НАПН України впроваджено граничний вік до кандидатів у дійсні члени (академіки) НАПН України – до 60 років на останній день прийому документів, у члени-кореспонденти НАПН України – 55 років на останній день прийому документів. Водночас було оголошено вакансії членів НАПН України без граничного віку. Введення граничного віку для частини вакансій дало можливість омолодити склад членів НАПН України, зокрема серед обраних дійсних членів (академіків) НАПН України чисельність віком до 60 років склала 6 осіб, а серед членів-кореспондентів НАПН України віком до 55 років – 18 осіб;

- іноземних членів академії налічувалося 33 ос., почесних академіків – 34 ос. У 2025 р. загальними зборами НАПН України обрано: 5 іноземних членів, 6 почесних академіків, 2 почесних доктори НАПН України.

5. ДІЯЛЬНІСТЬ ПРЕЗИДІЇ НАПН УКРАЇНИ

Проведено 13 (12 планових і 1 позачергове) засідань Президії НАПН України, присвячених науково-організаційній, організаційній і фінансово-господарській діяльності НАПН України, її співпраці із МОН України, Національною та національними галузевими академіями наук, закладами вищої освіти, зарубіжними партнерами. Роз-

глянуто 318 питань і прийнято відповідні рішення та постанови.

Ключовим напрямом діяльності Президії НАПН України є розгляд та обговорення на засіданнях **результативності наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок**, що здійснюються в наукових установах:

- «Про результати наукового дослідження «Технології забезпечення психологічного здоров'я та благополуччя психологічного персоналу в умовах соціальної напруженості», виконаного в Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України (березень);

- «Про результати впровадження міжнародних проєктів Європейського Союзу в контексті виконання наукових досліджень Інституту вищої освіти НАПН України» (квітень);

- «Про результати досліджень проблем STEM-освіти в гімназіях і ліцеях України у Відділенні загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України» (травень);

- «Про дослідження в Інституті соціальної та політичної психології НАПН України громадської думки як чинника освітніх реформ» (червень);

- «Про результати виконання та впровадження наукового дослідження «Теоретичні та методичні засади забезпечення дітей раннього та дошкільного віку в умовах воєнного стану (2022-2024 рр.)», виконаного в Інституті проблем виховання НАПН України» (жовтень);

- «Про результати фундаментального наукового дослідження «Теоретичні й методичні основи консультування з молодіжного підприємництва у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (2022-2024 рр.)», виконаного в Інституті професійної освіти НАПН України (листопад).

Проаналізовано діяльність Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (вересень).

Проведено **спільні засідання** Президії НАПН України із:

- Комітетом педагогічних наук Польської академії наук «Навчання українських дітей в Польщі та Україні під час війни: виклики, адаптація, підтримка» (травень).

У **межах співпраці** із МОН України, Національною та національними галузевими академіями наук у 2025 р. Президія НАПН України розглянула та схвалила результати спільної роботи МОН України та НАПН України (листопад); НАМН України та НАПН України (січень); результати виконан-

ня у 2025 р. та в цілому Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2023-2025 роки та підготовку Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2026-2028 роки» (грудень).

Важливим для розгляду на засіданнях Президії НАПН України були **питання кадрової політики**: оголошення конкурсів на заміщення керівних посад в установах НАПН України; затвердження складу їх вчених рад; нагородження відзнаками НАПН України відомих учених, освітян, працівників апарату Президії і наукових установ академії, забезпечення участі наукових і науково-педагогічних працівників установ НАПН України у дистанційному режимі в загальних зборах та загальних зборах відділень академії тощо.

Значну увагу Президія НАПН України приділяла **питанням фінансово-економічної діяльності** академії: затвердження зведеного кошторису доходів і видатків Державного бюджету НАПН України на 2025 р., аналіз ефективності використання бюджетних коштів на наукову, науково-організаційну та фінансово-господарську діяльність НАПН України, затвердження змін до структури наукових установ тощо.

Робота загальних зборів, діяльність Президії НАПН України у 2025 р. систематично висвітлювалися на вебсайті академії, її сторінці у Facebook, сайтах наукових установ НАПН України, у Віснику Національної академії педагогічних наук України, на шпальтах газети «Освіта і суспільство».

6. ВИКОНАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ) РОЗРОБОК

За рахунок загального фонду бюджету та відповідно до тематичних планів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок наукових установ НАПН України виконувалося 102 наукові дослідження, із яких 36 фундаментальних та 66 прикладних. У 2025 р. розпочато 34 наукових дослідження, завершено – 57 (рис. І.1).

У наукових установах НАПН України за завершеними у 2025 р.:

- **20 фундаментальними науковими дослідженнями**, що виконувалися за 9 напрямками, підготовлено 706 одиниць продукції, серед якої: наукова продукція – 29 од. (монографії – 24, преп-

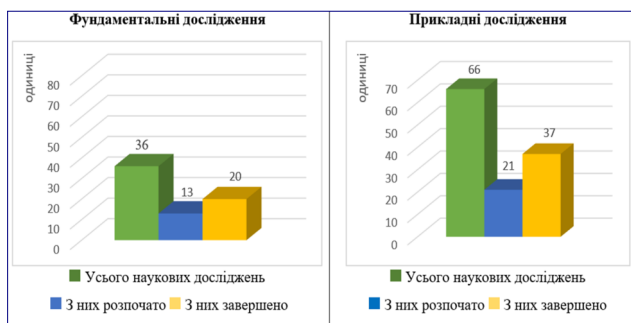

Рис. І.1. Кількість наукових досліджень, які виконувалися у наукових установах НАПН України у 2025 р.

ринти – 2, інше – 3 (концепції, аналітичні матеріали); виробничо-практична продукція – 19 (практичні посібники – 3, методичні посібники – 3, практичні порадики – 1, методичні рекомендації – 9); навчальна продукція – 11 (навчальні програми – 4, навчальні, навчально-методичні посібники – 6, підручники – 1); довідкова продукція – 5 (словники – 2, довідники – 1, інше – 2 (довідковий бюлетень, глосарій) також підготовлено 645 статей. Із них друковані та електронні видання – 699 одиниць продукції, зокрема: наукова продукція – 25 (монографії – 20, препринти – 2, інше – 3 (концепції – 2, аналітичні матеріали – 1); виробничо-практична продукція – 14 (практичні посібники – 2, методичні посібники – 3, практичні порадики – 1, методичні рекомендації – 8); навчальна продукція – 10 (навчальні програми – 4, навчальні, навчально-методичні посібники – 5, підручники – 1); довідкова продукція – 5 (словники – 2, довідники – 1, інше – 2 (довідковий бюлетень – 1, глосарій – 1), 645 статей;

• **37 прикладними науковими дослідженнями**, які виконувалися за 15 напрямками, підготовлено 1659 одиниць продукції, серед якої: наукова продукція – 16 од. (монографії – 6, препринти – 6, інше – 4 (аналітичні матеріали, науково-аналітична доповідь), виробничо-практична продукція – 55 (методичні посібники – 16, практичні посібники – 21, методичні рекомендації – 17, інше – 1 (електронний ресурс), навчальна продукція – 35 (навчальні, навчально-методичні посібники – 16, навчальні програми – 14, підручники – 4, інше – 1 (електронний ресурс), довідкова продукція – 84 (словники – 2, довідники – 6, інше – 76 (бібліографічні, біобібліографічні, науково-допоміжні бібліографічні покажчики; дайджест; довідкові, інформаційні бюлетені; електронні, інформаційно-бібліографічні ресурси; оглядові видання; пам'ятки), також підготовлено 1469 статей. Із них

друковані та електронні видання – 1652 одиниці продукції, зокрема: наукова продукція – 16 (монографії – 6, препринти – 6, інше – 4 (аналітичні матеріали – 3, науково-аналітична доповідь – 1); виробничо-практична продукція – 50 (методичні посібники – 13, практичні посібники – 20, методичні рекомендації – 16, інше – 1 (електронний ресурс); навчальна продукція – 35 (навчальні, навчально-методичні посібники – 14, навчальні програми – 14, підручники – 4, інше – 1 (електронний ресурс); довідкова продукція – 84 (словники – 2, довідники – 6, інше – 76 (бібліографічний покажчик – 4, біобібліографічний покажчик – 2, науково-допоміжний бібліографічний покажчик – 2, дайджест – 1, довідковий бюлетень – 7, інформаційний бюлетень – 22, електронні ресурси – 32, інформаційно-бібліографічний ресурс – 1, оглядове видання – 3, пам'ятка – 1, фактографічна база даних – 1); 1469 статей.

Наукові результати, створені за результатами завершених у 2025 році:

- **фундаментальних досліджень**: закономірності – 26, теорії – 2, концепції / дидактичні системи – 18, гіпотези – 19, тенденції – 74, моделі – 31, наукові принципи – 33, критерії – 23, методи – 19, технології – 11, інше – 53;
- **прикладних досліджень**: програми – 22, методи / методики – 47, технології – 40, інше – 75.

У наукових установах НАПН України отримано **58 свідоцтв про реєстрацію об'єктів авторського права на твір**; подано 12 заявок на реєстрацію об'єктів авторського права на твір.

За рахунок **спеціального фонду бюджету** виконувалося 4 прикладні наукові дослідження:

- **за договорами, укладеними з Національним фондом досліджень України** – 1 дослідження: «Постковідна соціально-психологічна реабілітація учасників освітнього процесу в діяльності працівників психологічної служби» (Український науково-методичний центр практичної психології та соціальної роботи);
- **за договорами, укладеними з МОН України** (за результатами державної атестації за науковим напрямом «Суспільний») – 3 дослідження:
 - «Комплексне наукове дослідження поняттєво-термінологічного апарату з актуальних проблем вищої освіти в умовах євроінтеграції» (Інститут вищої освіти);
 - «Використання генеративного штучного інтелекту на різних рівнях освіти для удоскона-

лення педагогічних та управлінських практик» (Інститут цифровізації освіти);

– «Комплексне наукове дослідження психологічних стратегій та засобів забезпечення суспільної стійкості в умовах російської агресії» (Інститут соціальної та політичної психології).

Усього за результатами наукових досліджень вченими наукових установ та членами НАПН України **опубліковано понад 3 тис. праць**, зокрема 107 монографій, 52 підручники, 79 навчальних програм і посібників, 85 методичних посібників і рекомендацій, 45 словників і довідників, 106 збірників наукових праць, 1291 стаття у фахових виданнях та більше 1,3 тис. інших видів видавничої продукції.

7. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ) РОЗРОБОК

Підсумком упровадження результатів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок є вплив результатів діяльності установ НАПН України на розвиток економіки, забезпечення безпеки та оборони країни, здоров'я та якості життя, розвиток передової науки, зокрема на популяризацію результатів наукових досліджень, розвиток освіти, соціальної сфери, культури, збереження навколишнього природного середовища, формування державної політики.

За результатами завершених у 2025 р. наукових досліджень **підготовлено 251 видання, 94,4 % із яких опубліковано** (237 електронних та друкованих видань) та оприлюднено для використання цільовою групою користувачів в Електронній бібліотеці НАПН України та на сайтах наукових установ. Зокрема, за результатами фундаментальних наукових досліджень підготовлено 61 од. продукції (54 – опубліковано) та 190 од. (183 – опубліковано) за результатами прикладних досліджень. За видами продукції: наукової продукції – 45 (41 опубліковано), виробничо-практичної – 71 (64 опубліковано), навчальної – 46 (43 опубліковано), довідкової – 89 (89 опубліковано) (рис. 1.2).

У звітному році також продовжувалось упровадження результатів фундаментальних і прикладних наукових досліджень, завершених у 2024 р. За результатами моніторингу досягнуто 100% упровадження 107 розробок: наукової продукції – 21, виробничо-практичної – 64, навчальної – 18, довідкової – 4.

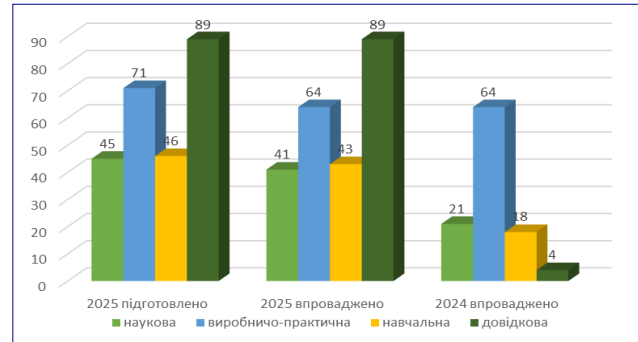

Рис. 1.2. Упровадження результатів наукових досліджень, завершених у 2025 р. (станом на 1 січня 2026 р.)

ції – 21, виробничо-практичної – 64, навчальної – 18, довідкової – 4.

Цільовою групою користувачів підготовленої в наукових установах НАПН України за результатами досліджень наукової, навчальної, виробничо-практичної та довідкової продукції визначено педагогів закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної, профільної, професійної, фахової передвищої та вищої освіти, фахівців органів виконавчої влади у галузі освіти, психологів. Серед закладів та установ, у яких фактично відбувається впровадження результатів досліджень, Міністерство освіти і науки України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство молоді та спорту України, Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, Управління гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України, Головне управління морально-психологічного забезпечення ЗСУ, Координаційний центр з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Міністерство національної єдності України, органи місцевого самоврядування, регіональні органи управління освітою, заклади післядипломної педагогічної освіти, психологічна служба системи освіти та ін.

Упровадження результатів наукових досліджень вченими академії активно реалізовано шляхом їх представлення під час виступів на міжнародних і всеукраїнських конференціях, семінарах, круглих столах та ін. науково-практичних заходах. Наукові результати відображено в публікаціях у виданнях, що індексовані у Scopus і Web of Science Core Collection, у вітчизняних фахових виданнях та у закордонних виданнях, що індексуються в інших наукометричних базах, а також у збірниках матеріалів конференцій, інших науково-практичних захо-

дів. Підготовлені за результатами завершених наукових досліджень видання розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України, на сайтах наукових установ, сторінках у соціальних мережах.

8. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Експериментальна діяльність у НАПН України охоплювала 63 експерименти різних рівнів за участю близько 820 закладів освіти, 421 з яких затверджено МОН України. Під науковим керівництвом учених НАПН України проведено 18 всеукраїнських експериментів.

Метою всеукраїнських експериментів є: наукове та навчально-методичне забезпечення розвитку системи освіти в умовах воєнного і повоєнного періодів; оновлення змісту повної загальної середньої освіти відповідно до вимог нових державних стандартів, упровадження профілізації навчання; створення системи підтримки осіб з особливими освітніми потребами та розвитку інклюзивного освітнього середовища; оновлення професійної, фахової передвищої, педагогічної освіти і освіти дорослих; розвиток сучасних моделей виховання, громадянських і соціальних компетентностей дітей і молоді; впровадження психологічних технологій підтримки, формування життєстійкості й психічного здоров'я учасників освітнього процесу.

Рівні та складники освіти. Експериментальна діяльність у НАПН України охоплювала рівні та складники освіти: дошкільну (8%), початкову (5%), базову середню (44%), профільну середню (6%), позашкільну (6%), спеціалізовану (1%), професійну (10%), фахову передвищу (5%), вищу (14%) освіту та освіту дорослих включно із післядипломною освітою (10%) (рис. І.3).

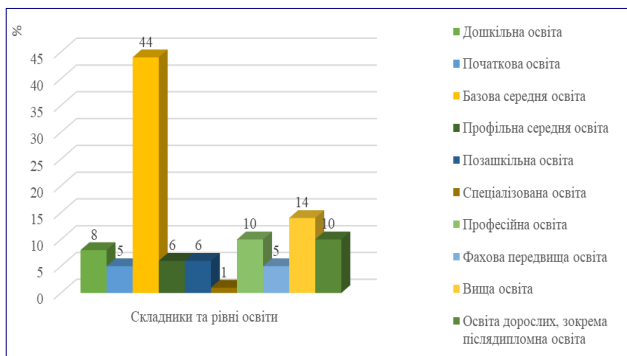

Рис. І.3. Експерименти НАПН України в 2025 р. відповідно до рівнів і складників освіти

9. ПРЕДСТАВЛЕННЯ НАУКОВИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ ВЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ

9.1. Наукові періодичні видання НАПН України

Упродовж звітнього періоду НАПН України та її наукові установи є засновниками (співзасновниками) **38 наукових періодичних видань**, серед яких 27 друкованих та 11 електронних видань. Процес трансформації у 2025 р. торкнувся збірника «Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи» (з випуску № 1) та журналу «Освіта та розвиток обдарованої особистості» (з випуску № 2), які змінили статус із друкованих на виключно онлайн-медіа. Відповідно до чинного законодавства пройдено процедуру реєстрації суб'єктів у сфері онлайн-медіа в Національній раді України з питань телебачення та радіомовлення й отримано ідентифікатори медіа. Скасовано реєстрацію збірника наукових праць «Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді» у сфері друкованих медіа, видання переходить у статус онлайн-медіа та припиняє випуск у друкованому форматі.

У цілому спостерігається стійка тенденція до збереження досягнутих показників результативності наукових періодичних видань НАПН України:

- електронне наукове періодичне видання **«Інформаційні технології і засоби навчання»** (засновник – Інститут цифровізації освіти НАПН України) представлено в базі даних Emerging Sources Citation Index (ESCI) Web of Science Core Collection компанії Clarivate. У 2025 р. журнал отримав журнальний імпаکت-фактор (JIF) у Web of Science Core Collection, показник якого (станом на 1 січня 2026 р.) дорівнює 1,0 (Q3) в категорії «Освіта та освітні дослідження». Індикатор цитування журналу (JCI) – 0,42 (Q3). За результатами моніторингу профілю журналу на платформі Web of Science (Journal Citation Reports) країни або регіони, які надали найбільшу кількість статей до журналу за останні три роки: Україна (190), Словаччина (10), Туреччина (9), Філіппіни (6), Іспанія (6) та ін. У звітньому році журналом представлено статей – 87, цитування – 189 (рис. І.4).

За результатами моніторингу сайту електронного наукового періодичного видання (станом на

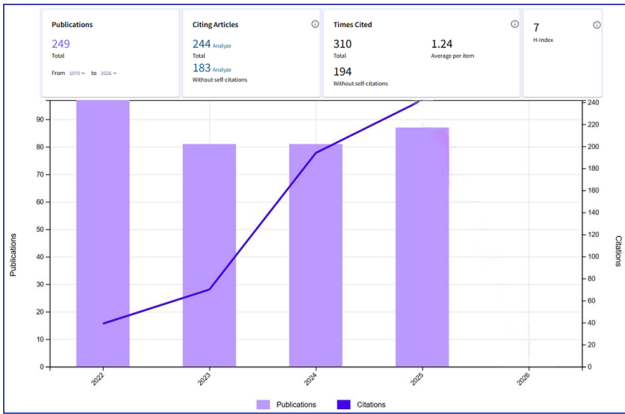

Рис. 1.4. Звіт про цитування видання «Інформаційні технології і засоби навчання» на платформі Web of Science

1 січня 2026 р.) публікації переглянуто більше 2 млн разів, зокрема протягом 2025 р. здійснено понад 140 тис. переглядів сторінок більше ніж 69 тис. користувачами із 210 країн/регіонів (найбільше з України – 47,5%, Сінгапуру – 14,5 % та США – 6,8 %) (рис. 1.5). За даними Google Scholar станом на 31 грудня 2025 р. кількість цитувань статей журналу – 23892; h-індекс – 60; i10-індекс – 665;

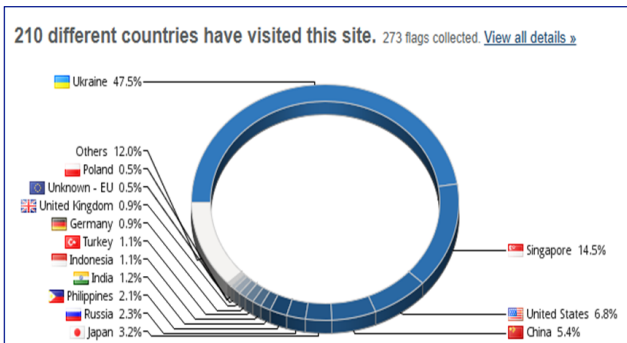

Рис. 1.5. Кількість переглядів видання «Інформаційні технології і засоби навчання» у 2025 р.

- опубліковано восьмий номер англомовного наукового періодичного видання НАПН України «*Education: Modern Discourses*» під ред. В.Г. Кременя. У випуску журналу представлено дослідження з актуальних питань сучасної освіти, філософії та історії освіти, розвитку особистості, педагогічної компаративістики та міжнародної освіти тощо. Видання індексується у провідних базах, зокрема DOAJ, Index Copernicus International, ERIH PLUS та Google Scholar тощо. Упродовж 2025 р. проведено системну підтримку діяльності видання: здійснено моніторинг законодавчих оновлень задля забезпечення роботи журналу відповідно до нормативних вимог МОН України та Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення: оновлено та внесено нові

редакційні політики журналу згідно з вимогами DOAJ та Порядку формування Переліку наукових фахових видань, а також розміщено їх на сайті у новій реакції; забезпечено технічну модернізацію: перехід на версію OJS 3.3.0-21 та оптимізацію індексації через сервіси Google; здійснено відповідні оновлення відомостей про журнал у наукометричних, реферативних та пошукових системах і базах даних: Index Copernicus, Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, Google Scholar, «Українська наукова періодика» тощо;

- продовжувався випуск електронного наукового періодичного видання відкритого доступу «*Вісник Національної академії педагогічних наук України*» (далі Вісник), завданням якого є популяризації науки, поширення наукових знань та залучення громадян до участі у науковій та науково-технічній діяльності. На сторінках Вісника розміщено доповіді вчених на загальних зборах та засіданнях Президії НАПН України, аналітичні матеріали, статті та огляди, події (рекомендації масових науково-практичних заходів), діяльність молодих вчених, міжнародне співробітництво, наукові напрями тощо. Матеріали Вісника представлені у відкритому доступі онлайн одразу після публікації за ліцензією Creative Commons та індексуються у провідних базах даних, зокрема Index Copernicus, OCLC WorldCat, Google Scholar і Dimensions. Публікація матеріалів у межах випусків здійснюється безперервно до 1 липня (1 випуск) та до 31 грудня (2 випуск). Станом на 31 грудня 2025 р. опубліковано 95 статей.

За даними Google Analytics, у звітному році налічувалося понад 15,0 тис. користувачів вебсайту видання. Найбільше користувачів з України (11,0 тис.), Німеччини (1,4 тис.), США (1,1 тис.), Китаю (0,8 тис), Ірландії (0,3 тис.) Польщі (0,2 тис.), Швеції (0,2 тис). Матеріали Вісника у 2025 р. переглядали понад 58,0 тис. разів. Розміщені в 2025 р. публікації завантажені понад 4,3 тис. разів. До топ-5 публікацій 2025 р. за переглядом на сайті видання увійшли: «Лише великі майстри змінюють світ: роздуми про зібрання творів Василя Кременя у п'яти томах» (І.Д. Бех); «Історія освіти як засіб збереження історичної пам'яті та утвердження української національної ідентичності у майбутніх педагогів» (Л.Д. Березівська); «Ветерани як суб'єкти патріотичного виховання молоді: аналіз правового статусу» (В.Ю. Арешонков); «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної

ідентичності в умовах воєнного стану: працюємо на перемогу» (С.О. Сисоєва, Р.В. Малиношевський, Л.В. Канішевська); «Інтеграція української освіти до світового та європейського освітнього просторів» (О.І. Локшина).

Для популяризації видання функціонувала сторінка Вісника НАПН України у мережі Facebook, на якій упродовж 2025 р. опубліковано 83 дописи (posts). Охоплення аудиторії дописів досягло 27,5 тис. користувачів мережі, кількість переглядів дописів – понад 102,7 тис.;

- переважну більшість наукових періодичних видань НАПН України – 35 найменувань, що становить 92,1 % від загальної кількості, включено до Переліку фахових видань України в категорії «А» та «Б» у галузях знань «01 Освіта / Педагогіка», «03 Гуманітарні науки», «05 Соціальні та поведінкові науки», «12 Інформаційні технології», «23 Соціальна робота», «28 Публічне управління та адміністрування»;

- забезпечено повну цифрову присутність наукової періодики НАПН України: усі електронні та друковані видання мають власні вебсайти або вебсторінки на вебсайті засновника (співзасновника). Усі друковані видання ідентифіковані міжнародним номером ISSN Print, 74 % із них (20 видань) додатково зареєстрували ISSN Online для цифрових версій;

- процес цифрової трансформації охопив майже всі наукові медіа академії: 92 % періодичних видань НАПН України (35 одиниць) забезпечують кожен статтю унікальним ідентифікатором DOI;

- наукові періодичні видання НАПН України представлено у базах даних, реєстрах і пошукових системах, зокрема: Web of Science Core Collection (електронне наукове періодичне видання «Інформаційні технології і засоби навчання»), EBSCO Publishing (7 видань), Directory of Open Access Journals (14 видань), European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (17 видань), Central European Journal of Social Sciences and Humanities (4 видання), Index Copernicus International Journals Master List (25 видань) тощо;

- принципи Відкритої науки активно впроваджуються у видавничу практику академії: 81,5 % наукових періодичних видань (31 найменування) забезпечують вільний доступ до повнотекстових матеріалів на своїх вебресурсах. Водночас технічний потенціал ідентифікаторів DOI використовується не в повному обсязі: лише 23 видання інтегрували передачу анотацій (Initiative for Open

Abstracts, I4OA), 9 видань – відкриті списки цитування (Initiative for Open Citations, I4OC).

9.2. Публікаційна активність вчених НАПН України

У 2025 р. тривала планомірна діяльність щодо інтеграції здобутків науковців у світове науково-освітнє інформаційне середовище:

- 352 статті опубліковано дійсними членами, членами-кореспондентами та вченими наукових установ, університету НАПН України у наукових виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science Core Collection. Двадцять праць вчених НАПН України представлено у наукових періодичних виданнях, які входять до першого квартиля (Q1), зокрема це: «Current Psychology», «European Journal of Psychotraumatology», «Frontiers in Psychology», «Indian Journal of Information Sources and Services», «Insight: the psychological dimensions of society», «International Journal of Electrical Power & Energy Systems», «Journal of Affective Disorders», «Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma», «Journal of Intelligent & Robotic Systems», «Journal of Loss and Trauma», «Journal of Molecular Liquids», «Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development», «Mental Health», «Smart Learning Environments», «Technologies» тощо. Найбільше публікацій вчених Інституту цифровізації освіти (77 од.) та Інституту педагогіки (37 од.) НАПН України;

- понад 300 вчених наукових установ та університету і членів (академіків та членів-кореспондентів) НАПН України у 2025 р. забезпечили присутність української педагогічної та психологічної науки у світовому просторі, опублікувавши статті у провідних журналах, що входять до міжнародних наукометричних баз Web of Science Core Collection та Scopus;

- завдяки роботі офіційного профілю НАПН України у Scopus (ID: 60123159) здійснюється комплексний моніторинг наукових доробків установ академії. Профіль об'єднує понад 1,2 тис. публікації вчених НАПН України, групуючи їх за дослідниками, науковими напрямками, джерелами оприлюднення та міжнародною співпрацею. Це забезпечує прозору візуалізацію внеску академії у світовий науковий та освітній простори (рис. І.6).

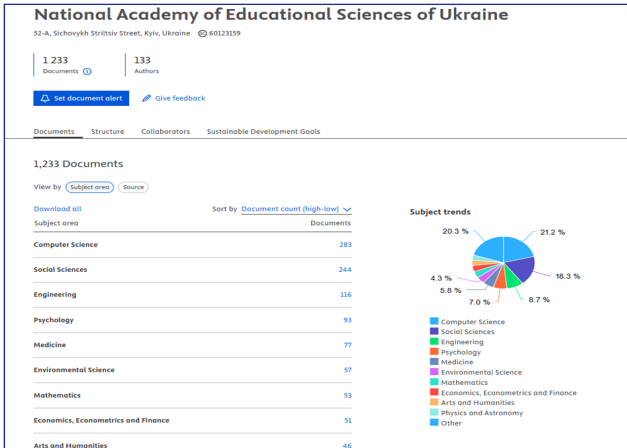

Рис. 1.6. Профіль НАПН України у Scopus (<https://www.scopus.com/pages/organization/60123159>)

На сайті Scopus забезпечено представлення профілів усіх 13 наукових установ НАПН України, які консолідовані в межах ієрархії загального профілю установи (рис. 1.7);

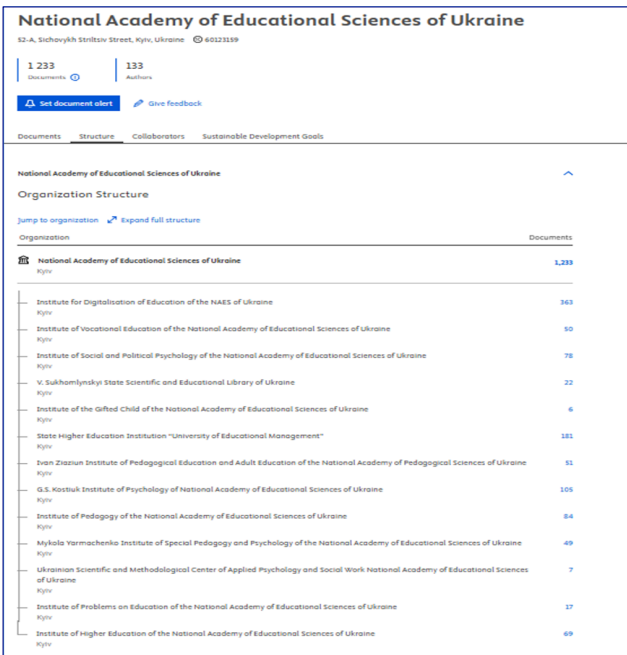

Рис. 1.7. Структура профілів наукових установ НАПН України та загальна кількість презентованих ними документів у 2025 р. у Scopus

- більшість наукового складу установ НАПН України інтегрована у світовий цифровий простір: 654 вчених (89,7 %) мають профілі Google Scholar та 700 вчених (91,5 %) – ORCID iD. Важливо, що практично всі створені профілі (656) верифіковані системою «Бібліометрика української науки»;

- науковий потенціал НАПН України підтверджується високими показниками цитованості: за даними Google Scholar, 147 вчених мають індекс Гірша 11 і вище. Особливо варто відзначити групу

лідерів – 68 дослідників, чий показник h-індексу сягає 20 та більше, що свідчить про значний вплив їхніх праць на світову та вітчизняну науку;

- понад 400 публікацій вчених наукових установ НАПН України англійською та іншими іноземними мовами;

- у звітному році функціонував консолідований профіль НАПН України у наукометричній базі Web of Science. Цей ресурс акумулює результати наукової діяльності вчених академії, опубліковані у виданнях, що входять до Web of Science Core Collection. На сьогодні профіль налічує понад 1,2 тис. праць (рис. 1.8), з яких 21 публікація проіндексована безпосередньо у 2025 р. (рис. 1.9) і загалузями знань (рис. 1.10);

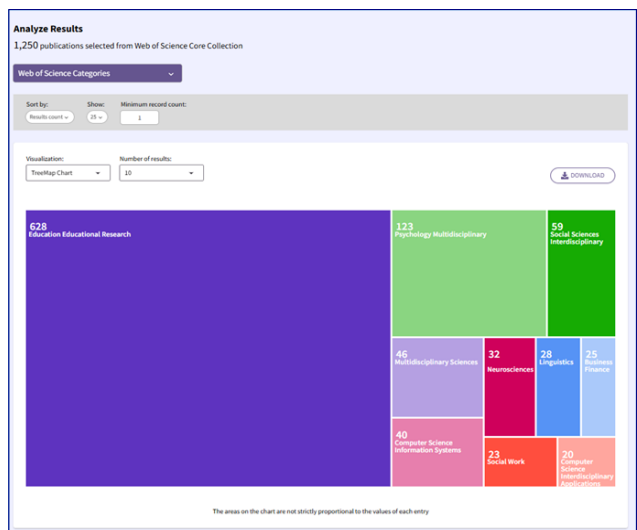

Рис. 1.8. Розподіл публікацій вчених НАПН України у Web of Science за галузями знань (Web of Science Categories)

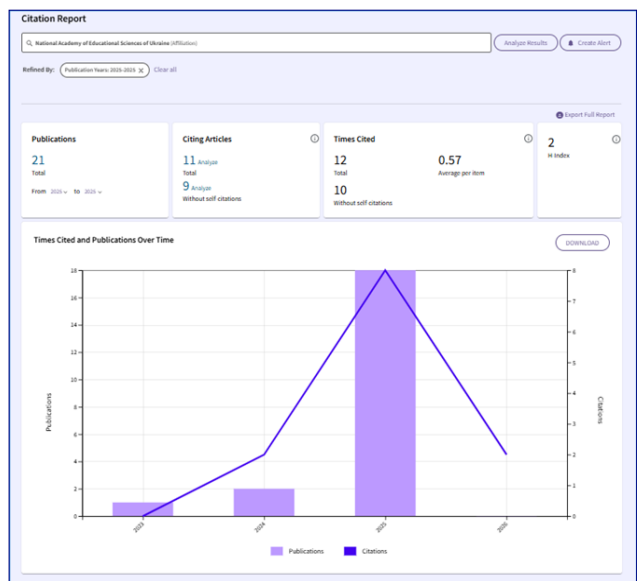

Рис. 1.9. Профіль НАПН України у Web of Science у 2025 р.

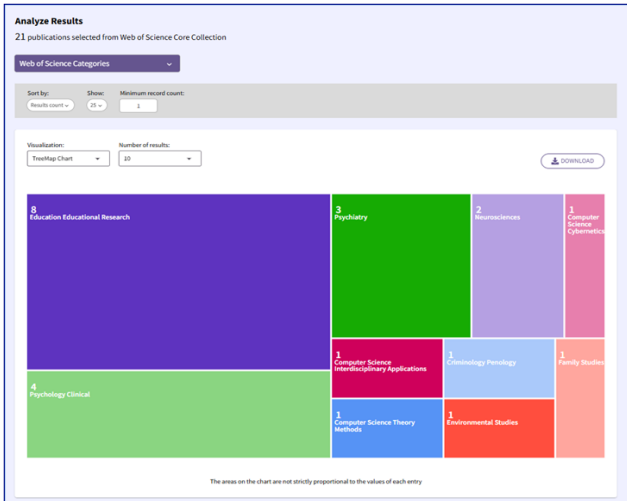

Рис. 1.10. Розподіл публікацій вчених НАПН України у Web of Science за галузями знань у 2025 р. (Web of Science Categories)

- до Електронної бібліотеки НАПН України упродовж 2025 р. внесено майже 3 тис. ресурсів, підготовлених за результатами фундаментальних і прикладних наукових досліджень. Станом на 1 січня 2026 р. у бібліотеці розміщено понад 39,8 тис. ресурсів у вільному доступі, що завантажено користувачами понад 18,7 млн (рис. 1.11).

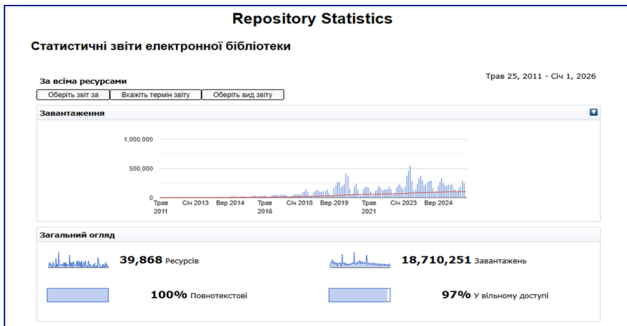

Рис. 1.11. Статистичний звіт Електронної бібліотеки НАПН України (станом на 1 січня 2026 р.)

Цифрові ресурси академії отримали широке міжнародне визнання: зафіксовано понад 2,3 млн переглядів сторінок користувачами з 201 країн/регіонів світу (рис. 1.12). Окрім внутрішньо-

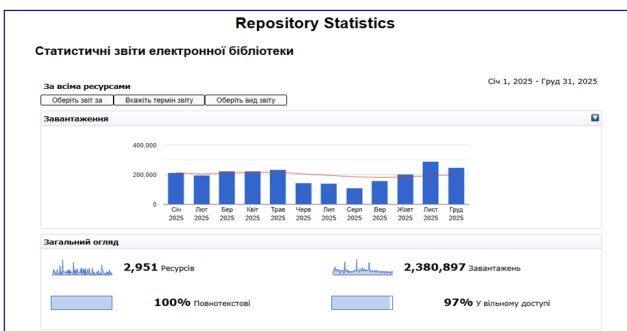

Рис. 1.12. Внесені ресурси до Електронної бібліотеки НАПН України у 2025 р. (станом на 1 січня 2026 р.)

го українського ринку (71,7 %), значний інтерес виявили науковці з Нідерландів (5,2 %) та США (4,6 %). Водночас спостерігається небажана активність із боку рф (2,67 %), що вказує на необхідність технічного коригування політики доступу до ресурсів.

Аналіз активності за 2025 р. свідчить про стабільність лідерських позицій у рейтингу завантажень. Як і в попередні періоди, найвищі показники демонструють Інститут психології імені Г.С. Костюка (понад 427,5 тис.), Інститут цифровізації освіти (понад 208,1 тис.) та Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна (понад 158,1 тис.).

Науковий простір НАПН України у 2025 р. характеризувався високим рівнем інтеграції у світовий дослідницький та освітній простори. Вчені НАПН України за підтримки Державної науково-технічної бібліотеки України отримали стабільний доступ до ключових баз (Scopus, Web of Science, ScienceDirect, Research4Life). Науковцям окремих установ було надано доступ до спеціалізованих платформ (APA PsycNet). Важливим кроком стало активне використання європейських сервісів відкритої науки (EOSC), що сприяло підвищенню якості та цифровізації вітчизняних психолого-педагогічних досліджень.

10. НАУКОВО-ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ

10.1. Проведення наукової експертизи

З метою імплементації законів України «Про дошкільну освіту», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійну освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» тощо вчені НАПН України здійснювали незалежну наукову експертизу, зокрема:

- понад **60** законодавчих, нормативно-правових актів, державних рішень і програм, освітніх інновацій та інформаційно-аналітичних матеріалів;
- понад **430** рукописів видавничої (наукової, виробничо-практичної, навчальної та довідкової) продукції (друкованих та електронних видань) для рекомендації їх до публікації;

• понад 150 од. навчальної, навчально-методичної літератури, засобів навчання та навчального обладнання для закладів дошкільної, загальної середньої (початкової, основної і старшої школи), професійної освіти тощо для надання грифів і свідоцтв МОН України.

10.2. Участь вчених НАПН України в роботі експертних груп

Вчені НАПН України брали участь як наукові експерти та фахові представники у діяльності понад 90 експертних, акредитаційних, робочих груп і комісій, агентств, програмних комітетів, організацій, підприємств тощо, зокрема в роботі Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, Національної ради з питань розвитку науки і технологій, Комітету з Національної премії України імені Бориса Патона, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Національного агентства кваліфікацій, МОН України (колегії МОН України, експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій, Наукової ради, експертних груп з оцінювання ефективності діяльності наукових установ, Науково-методичної ради, робочих груп, конкурсних комісій, Ради представників громадських об'єднань корінних народів, національних меншин України тощо), Міністерства соціальної політики України, Міністерства культури та стратегічних комунікацій України, Національного фонду досліджень, Національної академії наук України, Державної служби якості освіти України, Українського культурного фонду, громадських організацій, редакційних колегій вітчизняних та зарубіжних наукових періодичних видань тощо.

11. СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І НАУКОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

11.1. Співпраця із комітетами Верховної Ради України

У 2025 р. на запит *Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій* надано пропозиції та експертні висновки до 39 законопроектів та нормативних актів.

Вчені НАПН (акад. В.І. Луговий, С.О. Сисоєва, В.Г. Панок, В.О. Радкевич, чл.-кор. Л.В. Канішевська, канд. пед. наук. Р.В. Малиношевський) узя-

ли участь у **3 засіданнях підкомітетів та 6 засіданнях Комітету** із розгляду законопроектів:

- «Про стан підготовки проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оновлення системи пріоритетних напрямів у сферах наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності» на виконання прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності» від 21 грудня 2023 р. № 3534-ІХ;
- «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями»;
- «Про Національну систему кваліфікацій»;
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань підготовки громадян до національного спротиву» (реєстр. № 13347 від 04.06.2025 р.);
- «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо прав педагогічних працівників та здобувачів освіти» (реєстр. № 13193 від 18.04.2025 р.);
- «Про професійну освіту» (реєстр. № 13107-д від 11.04.2025 р.) (друге читання);
- «Про пріоритетні напрями наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності» (реєстр. № 13629 від 15.08.2025 р.);
- «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності» (реєстр. № 13715 від 29.08.2025 р.) тощо.

11.2. Співпраця з Міністерством освіти і науки України

Спільна діяльність *МОН України* та НАПН України залишається важливим фактором у забезпеченні стійкості та розвитку національної освіти і науки в умовах воєнного часу. Другий рік реалізації Програми відбувся у складних для країни, її освіти і науки умовах воєнного стану. Спільні зусилля вчених академії та фахівців МОН України спрямовувалися на вирішення актуальних завдань посилення обороноздатності і безпеки, прискорення євроінтеграції країни.

Ключові результати 2025 р.:

- **Законодавчі ініціативи:** Розроблено та впроваджено нові закони України «Про дошкільну освіту» та «Про професійну освіту», а також підготовлено законопроект «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки».

- **Реформування освіти:** Комплексно реалізовано державну політику у сферах дошкільної, загальної середньої (НУШ), професійної, фахової передвищої та вищої освіти. Опрацьовано низку нормативно-правових актів у галузі освіти, стандартів, концепцій, програм, зокрема Базовий компонент дошкільної освіти, Державний стандарт початкової освіти, Типову освітню програму профільної середньої освіти.

- **Науково-методичний супровід:** Забезпечено науково-методичний супровід реформи НУШ (підготовка підручників для 8-9-х класів, модельних навчальних програм для 10-12 класів, методичних рекомендацій щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів).

- **Цифровізація та ШІ:** Досягнуто суттєвих результатів у напрямі «Цифровізація освіти». Проведено дослідження «Використання генеративного штучного інтелекту на різних рівнях освіти». Розроблено рекомендації щодо впровадження ШІ у вищій освіті.

- **Психологічний супровід:** Розроблено Типову програму підвищення кваліфікації практичних психологів та зосереджено увагу на збереженні психічного здоров'я учасників освітнього процесу.

Питання співпраці з МОН України розглянуто на Президії НАПН України 19 листопада 2025 р., висвітлено у Віснику НАПН України⁶⁷. Серед визначених пріоритетних завдань подальшої взаємодії актуальні проблеми різних рівнів освіти:

- **Дошкільна освіта:** системна реалізація Закону «Про дошкільну освіту» та впровадження Базового компонента (Державного стандарту) дошкільної освіти.

- **Загальна середня освіта:** упровадження Типової освітньої програми профільної освіти, оновленої системи оцінювання та впровадження інноваційних освітніх технологій для подолання освітніх втрат.

- **Професійна та фахова передвища освіта:** реалізація Закону «Про професійну освіту», оновлення професійних і освітніх стандартів.

- **Вища освіта та освіта дорослих:** інституційна трансформація, зміцнення взаємодії з ринком праці та використання технологій штучного інтелекту в управлінні освітою; підготовка спільних проектів міжнародної співпраці за програмами Еразмус+ і Горизонт Європа.

- **Психологічний супровід:** розроблення механізмів запобігання психологічному насиллю та

психологічна просвіта населення, що переживає травму війни.

11.3. Співпраця з Національною академією наук України

У завершальний рік реалізації Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2023-2025 рр. співпраця двох академій спрямовувалась на посилення результативності наукових досліджень і розвитку освітньо-наукового потенціалу країни.

Серед **найважливіших результатів виконання** Програми у 2025 р.:

1. Зміцнення міжвідомчої взаємодії та популяризація науки шляхом розвитку міжінституційної співпраці, розширення науково-освітнього простору та інтеграції української освіти у європейський контекст:

- **Міждисциплінарна взаємодія вчених** у подоланні кризових проблем наукової сфери. Спільне проведення Всеукраїнського онлайн-форуму «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії», у ході якого обговорено життєві стратегії особистості в кризовий період, громадянський діалог, використання технологій штучного інтелекту для підтримки життєвої компетентності в умовах війни та інші міждисциплінарні проблеми науки. Проведення Всеукраїнської міжгалузевої конференції «Національна наука і освіта в умовах війни рф проти України та сучасних цивілізаційних викликів» спільно з Інститутом філософії імені Г.С. Сковороди, Інститутом історії України та іншими установами НАН України.

- Підготовка спільних з вченими НАН України публікацій, включаючи 3 статті у виданнях, що індексуються у базі даних Scopus.

2. Наукові дослідження та інноваційні проекти:

- міжнародний проєкт REBUILD «Відновлювана енергетика для зміцнення інфраструктури України» спільно з Інститутом відновлюваної енергетики та Інститутом проблем моделювання в енергетиці імені Г.Є. Пухова НАН України;

- міждисциплінарний науковий семінар «Соціальне прогнозування в Україні: методичний арсенал і перспективи розвитку», представлено авторські розробки, обговорено питання соціального прогнозування в Україні в умовах війни і повоєнного відновлення.

⁶⁷ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7219>

• **Мовна політика та національна ідентичність:**

– проведення щорічного вебінару «Рідномовна і багатомовна освіта у контексті сталого розвитку суспільства» у співпраці з Інститутом української мови, Інститутом літератури ім. Т. Шевченка НАН України;

– концептуальна розробка, що презентує інтегративний підхід до узагальненого мовного портрету мігранта спільно з Інститутом української мови НАН України.

• **Розвиток цифрового освітнього простору:**

– Міжнародна наукова конференція «Штучний інтелект у науці та освіті» спільно з Центром інформаційно-аналітичного та технічного забезпечення моніторингу об'єктів атомної енергетики НАН України;

– систематичне налаштування семантичної wiki-розмітки створення семантичних шаблонів енциклопедичних статей Української електронної енциклопедії освіти спільно з Інститутом програмних систем НАН України.

• **Дослідження наукової спадщини:**

– участь вчених НАПН України у роботі лабораторії при Комісії НАН України з розроблення наукової спадщини академіка В.І. Вернадського.

3. Підтримка та розвиток обдарованої молоді і молодих вчених:

• Активна співпраця з Національним центром «Мала академія наук» (МАН): комплекс науково-освітніх заходів: для забезпечення освітнього супроводу обдарованих дітей; участь у журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН;

• представлення наукового доробку молодих вчених НАПН України на «Фестивалі молодіжної науки – 2025»; посилення співпраці з Радами молодих вчених НАН України та МОН України.

4. Удосконалення професійної освіти та підвищення кваліфікації:

• Удосконалення змісту *підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників* (навчальні програми, методичні рекомендації з корпоративної освіти):

– Всеукраїнський науково-практичний семінар «Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів» спільно з Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України;

– розроблення освітньо-професійних програм підвищення кваліфікації, орієнтованих на керів-

ників та педагогічних працівників закладів професійної та фахової передвищої освіти, для курсів підвищення кваліфікації викладачів ЗВО;

– визначення напрямів спільної діяльності з Інститутом кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України щодо цифровізації професійної освіти;

• напрацювання практик *психологічної підтримки учасників освітнього процесу* в умовах воєнного та повоєнного сьогодення;

• координація бібліометричних технологій і наукознавчих досліджень в установах НАН України і НАПН України. Здійснено бібліометричний аудит педагогічної науки за показниками наукометричної системи «Бібліометрика української науки».

У цілому співпраця в межах реалізації Програми у 2023-2025 рр. відзначилася низкою результатів і подій, важливих для розвитку наукової сфери країни в кризових умовах сьогодення. Щорічно реалізовувалися актуальні завдання та проводилися продуктивні науково-практичні масові заходи. Результати співпраці розглянуто на засіданні Президії НАПН України 18 грудня 2025 р. та висвітлено в публікації у Віснику НАПН України⁶⁸.

11.4. Співпраця з Національною академією медичних наук України

У 2025 р. завершено виконання Програми спільної діяльності НАМН України та НАПН України на 2023-2025 рр., яка стала стратегічною відповіддю на критичні виклики воєнного часу. В умовах сьогодення збереження і зміцнення людського потенціалу, фізичного та ментального здоров'я нації є питанням національної безпеки, подальшого розвитку в глобалізованому світі.

Вагомі *результати співпраці у 2025 р.* отримано у сфері психологічної реабілітації та ментального здоров'я; безпеки учнів у цифровому просторі та формуванні екологічної свідомості; публічних заходах та практичній апробації результатів досліджень, їх інтеграції у європейський дослідницький простір. Зокрема:

• *Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України*, співпрацюючи з установами НАМН, насамперед з Державною установою «Інститут неврології, психіатрії і наркології», розробив комплекс видань щодо подолання пост-

⁶⁸ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7239>

травматичного стресового розладу та допомоги внутрішньо переміщеним особам. Ці матеріали затребувані практиками, що підтверджується високою динамікою завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України.

- *Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* спільно з Державною установою «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків» обґрунтовано рекомендації щодо професійної перекваліфікації ветеранів та психологічного супроводу родин військовослужбовців.

- *Інститут проблем виховання НАПН України* спільно з Інститутом охорони здоров'я дітей та підлітків провів унікальне пілотне опитування «Адаптація до воєнного стану» у прифронтових областях (Дніпропетровська, Сумська, Харківська).

- *Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України* у співпраці з науковими установами НАМН України:

- розроблено Концепцію цифрової медіаосвіти, що захищає дітей у мережі;

- спільно з британськими партнерами апробовано інноваційний превентивний механізм «Dity Online» щодо ризиків сексуального насильства в Інтернеті, що наразі є єдиним таким інструментом в Україні;

- проведено спільне дослідження екологічної поведінки українців. Встановлено, що в умовах війни громадянська ідентичність стає головним чинником відповідального ставлення до довкілля.

- *Інститут вищої освіти НАПН України* у співпраці з Державною установою «Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзєєва» НАМН України провів ґрунтовну роботу щодо гармонізації професійних кваліфікацій у сфері охорони здоров'я з нормами ЄС.

- Особливої уваги заслуговує *спільна робота над законопроектом про систему охорони психічного здоров'я*. Вчені академії висловили критичні зауваження щодо психосоціальної допомоги як міжгалузевої системи, де роль громад та педагогів є визначальною.

Упродовж 2025 р. проведено низку спільних науково-практичних заходів спільно з Інститутом громадського здоров'я імені О.М. Марзєєва НАМН України.

Результати спільної діяльності розглянуто на засіданні Президії НАПН України 29 січня 2026 р. та представлено у публікації⁶⁹.

⁶⁹ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2026.8101>

Підписано нову Програму спільної діяльності НАМН України та НАПН України на 2026-2028 рр., у якій задля *зміцнення взаємодії* передбачено:

- розширення співпраці вчених НАПН України та НАМН України у спільних робочих групах у розробленні законодавчих і нормативно-правових документів з питань охорони здоров'я дітей та учнівської молоді;

- укладання угод про співробітництво безпосередньо між науковими установами НАМН України та НАПН України;

- запровадження системи психологічної підтримки ветеранів через освітні заклади та центри освіти дорослих;

- створення спільних робочих груп для розробки доказових технологій подолання посттравматичного стресового розладу (ПТСР);

- спільна розробка стратегій і програм для педагогів щодо профілактики професійного вигорання;

- моніторинг ментального здоров'я в умовах змішаного навчання;

- проведення спільних семінарів, тренінгів зі збереження ментального здоров'я та популяризації цінностей здорового способу життя, тематичних майстер-класів для педагогів і медиків щодо партнерства у збереженні ментального і фізичного здоров'я учасників освітнього процесу.

11.5. Співпраця з Національною академією правових наук України

У межах реалізації Програми спільної діяльності між НАПН України та НАПРН України на 2024-2026 рр. продиктована потребою в нормативно-правовому регулюванні освіти в умовах євроінтеграції та викликами воєнного стану, що потребують синергії психологів, педагогів та правознавців.

Ключовими результатами науково-практичної взаємодії у 2025 р. були:

- *Підтримка ветеранів та соціальна адаптація*. Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України спільно з Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку НАПРН України проведено низку заходів, у ході яких правове забезпечення професійної адаптації ветеранів розглядалося у нерозривному зв'язку з психологічною підтримкою. Це критично важливо для формування дієвого механізму повернення наших захисників до мирного життя та підприємницької діяльності.

• *Суспільна згуртованість та пенітенціарна психологія.* Інститут соціальної та політичної психології спільно НАПН України з Науково-дослідним інститутом державного будівництва НАПрН України виокремив найгостріші питання консолідації суспільства. Зокрема, здійснено унікальне дослідження практик здорового способу життя працівників Державної кримінально-виконавчої служби в умовах війни. Це приклад того, як академічна наука виходить безпосередньо «у поле», надаючи допомогу понад 100 психологам пенітенціарної системи.

• *Трансформація вищої освіти та «Освіта 4.0».* Інститутом вищої освіти НАПН України спільно з Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України проведено ґрунтовний аналіз стратегій відновлення університетської інфраструктури. Спільна з правознавцями робота дала змогу окреслити філософські та правові межі розвитку «Освіти 4.0» та «Індустрії 4.0», що є ключовим для інтеграції в європейський дослідницький простір.

• *Інтелектуальна власність та цифровізація.* У межах роботи Інституту професійної освіти, Інституту цифровізації освіти НАПН України у співпраці з Інститутом інформації, безпеки і права НАПрН України визначено ключові питання захисту персональних даних дітей та авторського права в епоху штучного інтелекту. Створення науково-освітнього центру «Інноваційна професійна освіта у цифровому середовищі» – це конкретний інструмент, який координуватиме впровадження принципів інтелектуальної власності в цифрову педагогіку.

Результати взаємодії педагогічного досвіду НАПН України та правової експертизи НАПрН України у 2025 р. розглянуто на засіданні Президії НАПН України 19 лютого 2026 р. та висвітлено у спільній публікації⁷⁰.

11.6. Співпраця з Національною академією мистецтв України

25 грудня 2025 р. підписано *Програму спільної діяльності між Національною академією педагогічних наук України і Національною академією мистецтв України на 2026-2028 роки.* Програмою передбачено кілька теоретичних і практичних напрямів спільної діяльності двох

⁷⁰<https://doi.org/10.37472/v.naes.2026.8104>

академії відповідно до галузей досліджень наукових установ. Передусім це комунікація та взаємодія наукових установ НАПН України та НАМ України, а саме: консультування, обмін інформацією, рецензування, підготовка пропозицій органам влади тощо. Інший напрям – проведення спільних заходів, комплексних наукових досліджень і втілення їх у продукції, готовій до використання у практиці – посібників, монографій, аналітичних матеріалів. Спільна діяльність має за мету удосконалення наукового забезпечення розвитку творчого потенціалу здобувачів освіти та професійної компетентності працівників освітніх закладів. Передбачено також науково-популяризаційну діяльність – підготовка й презентація художніх виставок й інших творчих заходів.

До спільної діяльності залучено наукові установ НАПН України – Інститут педагогіки, Інститут психології імені Г.С. Костюка, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна, Інститут соціальної та політичної психології, Інститут професійної освіти, Університет менеджменту освіти, ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського. З боку НАМ України – Інститут культурології, Інститут проблем сучасного мистецтва, а також Відділення академії.

12. ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ МАСОВИХ ЗАХОДІВ

НАПН України спільно з МОН України взяла участь в організації та роботі чотирьох *міжнародних онлайн виставок*:

- XV Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2025» (26-28 березня, м. Київ);
- XL Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2025» (11-12 квітня, м. Київ);
- XVI Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» (29-31 жовтня, м. Київ);
- XLI Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2025» (14-15 листопада, м. Київ);

У рамках міжнародних виставок проведено **46 онлайн заходів** з актуальних питань розвитку вітчизняної освіти, педагогічної і психологічної наук. Наукові розробки вчених підвідомчих установ академії відзначено **31 медаллю виставок** та почесними нагородами.

У 2025 р. вчені НАПН України:

- відповідно до плану роботи НАПН України провели **193 науково-практичні масові заходи**: 73 міжнародні і всеукраїнські наукові конферен-

ції, 49 семінарів, конгрес, 8 форумів, 7 педагогічних читань, 17 круглих столів, 38 заходів інших видів;

• відповідно до планів роботи наукових установ були організаторами і співорганізаторами **365 масових заходів**, зокрема 127 конференцій, 108 семінарів, 40 круглих столів, 90 заходів інших видів (рис. I.13);

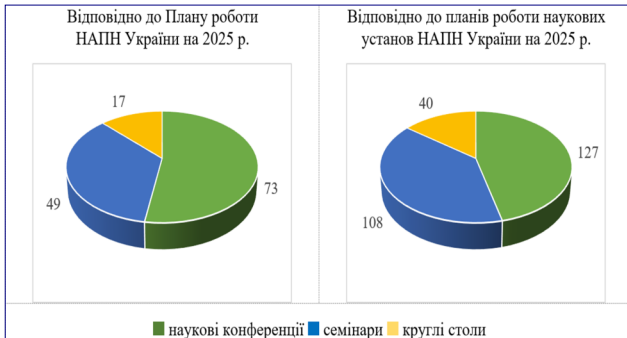

Рис. I.13. Організація і проведення науково-практичних масових заходів у 2025 р.

• взяли участь у майже **3 тис. заходів**: 33 з'їздах і конгресах, 64 симпозиумах, 972 конференціях, 370 семінарах, 16 педагогічних читаннях, 93 круглих столах, 23 виставках, більше 1 тис. заходів інших видів.

13. ПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАПН УКРАЇНИ

13.1. Підготовка здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук

Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації здійснювалась через аспірантуру одинадцяти наукових установ та у докторантурі десяти наукових установ.

Упродовж 2025 р. у наукових установах НАПН України здійснювалась підготовка здобувачів вищої освіти у галузях знань «01 Освіта / Педагогіка», «05 Соціальні та поведінкові науки», «23 Соціальна робота», «28 Публічне управління та адміністрування».

На виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30 серпня 2024 р. № 1021 науковими установами переоформлено сертифікати про акредитацію освітньо-наукових програм та

здійснено прийом здобувачів третього рівня вищої освіти за новими спеціальностями у галузях знань «А Освіта», «С Соціальні науки, журналістика та інформація», «D Бізнес, адміністрування та право».

У 2025 р. в аспірантурі навчалось 306 ос., з них 26 – за державним замовленням; у докторантурі – 32 ос., з яких 12 – за державним замовленням (рис. I.14). Закінчили аспірантуру 49 ос., докторантуру 12 ос. Прийом до докторантури у 2025 р. становив 10 ос., до аспірантури – 21 ос. (рис. I.15).

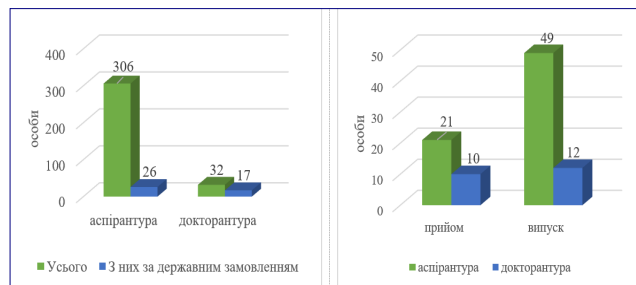

Рис. I.14. Кількість здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у 2025 р.

Рис. I.15. Прийом та випуск здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у 2025 р.

Труднощі в роботі аспірантури/докторантури у звітному році пов'язані із:

– енергетичною нестабільністю та технологічними обмеженнями, що зумовили виникнення складнощів у проведенні онлайн-занять, семінарів, консультацій;

– відсутністю фінансування для забезпечення освітнього процесу, процедур захисту дисертацій в умовах відсутності енергопостачання;

– неодноразовим внесенням змін до нормативних актів, що регулюють питання підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів;

– збільшенням документообігу, необхідністю розроблення та впровадження документації, яка пов'язана із організацією освітньої діяльності аспірантів.

Через нестачу коштів за останні роки спостерігається кількарізове зниження прийому в аспірантуру і докторантуру за державним замовленням, що перешкоджає системному омолодженню наукових колективів.

Запровадження складання єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень (ЄВВ) та єдиного вступного іспиту (ЄВІ) також призвело до скорочення прийому за кошти фізичних (юридичних) осіб.

13.2. Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації

Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації здійснювалася шляхом:

- діяльності в 2025 р. **20 спеціалізованих вчених рад** з присудження наукового ступеня доктора наук, що діяли у десяти наукових установах НАПН України. У звітному році проведено 25 засідань, на яких захищено 12 дисертаційних робіт: 7 док-торських та 5 кандидатські. У 2025 р. кількість захищених докторських дисертацій порівняно з минулим роком залишилася незмінною, натомість на 3 збільшилась кількість захищених кандидатських дисертацій (60,0 %);
- створення **разових спеціалізованих вчених рад** для присудження ступеня доктора філософії у десяти наукових установах НАПН України, в яких відбулося **45 публічних захистів** дисертацій.

У 2025 р. кількість захищених здобувачів ступеня доктора філософії порівняно з минулим роком збільшилась на 2 ос. (4,5 %).

13.3. Міжвідомча рада з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології

Міжвідомча рада з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології (голова – акад. О.М. Топузov) діяла у складі 75 вчених, які входили до чотирьох секцій, утворених за відповідними спеціальностями та спеціалізаціями в галузях знань «А – Освіта», «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини».

На розгляд до Міжвідомчої ради надійшло 87 тем дисертаційних досліджень, з-поміж яких у галузі педагогічні науки та галузі знань «А – Освіта» – 63 теми (72,3 %), у галузі психологічні науки та галузі знань «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» (психологія) – 24 теми (27,7 %). На здобуття наукових ступенів доктора наук – 22 теми (25,4 %), доктора філософії (PhD) – 65 тем (74,6 %).

Подані до розгляду Міжвідомчою радою теми дисертаційних досліджень в галузі знань «А – Освіта» спрямовані на розв'язанні актуальних проблем сучасної педагогічної науки та відповідають пріоритетам розвитку освіти, зокрема: цифровізації, компетентнісного підходу, інклюзії, європейської інтеграції, історико-педагогічного

аналізу та модернізації професійної підготовки фахівців.

Теми дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора наук у галузі психологічні науки зосереджені на психологічних засадах профілактики деструктивних форм поведінки у вимушено переміщених осіб та відповідає актуальним суспільним викликам, пов'язаним із наслідками кризових і травматичних подій; на вивчення оцінки відповідності персоналу та робочого середовища в ІТ-організаціях, що відображає сучасні тенденції розвитку ринку праці та цифрової економіки; кіберзахисту в умовах глобальних загроз безпеці людини та поєднує проблематику психології безпеки, цифрового середовища й суспільної стабільності.

Кількість тем дисертаційних досліджень, скоригованих Міжвідомчою радою у межах консультативної допомоги, становить 86 тем, у тому числі на здобуття наукового ступеня доктора наук у галузі педагогічні науки подано на координацію – 19 тем (21,8 %); у галузі психологічних наук – 3 теми (3,6 %). На здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) у галузі знань «А – Освіта» на координацію подано – 44 теми (50,5 %); у галузі знань «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» – 21 тема (24,1 %). (рис.1.16).

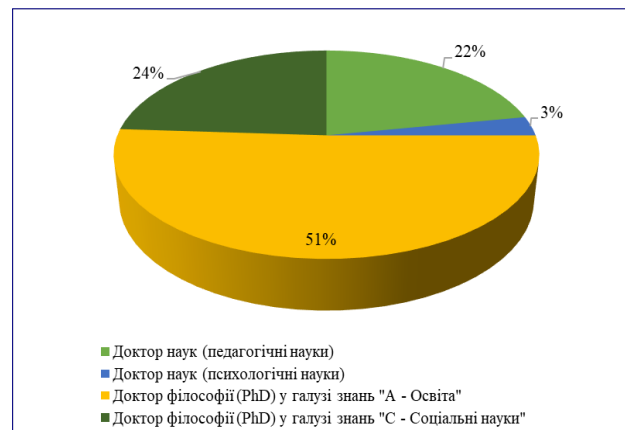

Рис. 1.16. Розподіл тем дисертаційних досліджень, розглянутих Міжвідомчою радою з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології у 2025 р. за галузями знань та науковими ступенями

Підготовлено третій випуск щорічного інформаційно-аналітичного електронного видання «Дайджест – 2025» НАПН України. У виданні представлено теми дисертаційних досліджень у галузі освіти, педагогіки та психології, узгоджених Міжвідомчою радою у 2025 р., а також окреслено пріоритетні напрями досліджень на 2026 рік.

13.4. Підготовка на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти

Підготовка на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти провадилася у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (рис. І.17-І.18).

Рис. І.17. Підготовка здобувачів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за кошти фізичних та юридичних осіб у 2025 р.

Рис. І.18. Підготовка здобувачів на другому (магістерському) рівні вищої освіти за кошти фізичних та юридичних осіб у 2025 р.

У Навчально-науковому інституті менеджменту та психології, Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» за кошти фізичних і юридичних осіб майбутні бакалаври і магістри опанували вісім спеціальностей у таких *галузях знань*:

- А Освіта (01 Освіта / Педагогіка) – А1 (011) Освітні науки / Педагогіка вищої школи.
- Андрагогіка, А6 (016) Спеціальна освіта (за нозологіями);
- С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини (05 Соціальні та поведінкові науки) – С1 (051) Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) / Управління персоналом та економіка праці, С4 (053) Психологія;

- D Бізнес, адміністрування та право (07 Управління та адміністрування) – D3 (073) Менеджмент, D3 (076) Підприємництво, торгівля та біржова діяльність;

- D (28) Публічне управління та адміністрування – D4 (281) Публічне управління та адміністрування;

- І (23) Охорона здоров'я та соціальне забезпечення (Соціальна робота) – І10 (231) Соціальна робота та консультування / Соціальна робота. Соціальна реабілітація.

Загальна чисельність студентів, які навчалися за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти, на кінець звітнього року становила 1273 ос.

13.5. Підвищення кваліфікації

Підвищення кваліфікації кадрів здійснювалося у ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Інституті професійної освіти, Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка та Інституті соціальної та політичної психології НАПН України (рис. І.19).

Рис. І.19. Підвищення кваліфікації осіб з вищою освітою у 2025 р.

У ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти здійснювалося у Центрі післядипломної освіти і Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти із застосуванням дистанційних і змішаних форм навчання та сучасних цифрових платформ.

В Інституті професійної освіти НАПН України підвищення кваліфікації проводилося у дистанційному форматі за програмами, спрямованими на розвиток професійних, управлінських та цифрових компетентностей педагогічних працівників системи професійної освіти.

В Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України підвищення кваліфікації спрямоване на розвиток про-

фесійних компетентностей педагогів і фахівців, які працюють у сфері інклюзивної та спеціальної освіти.

В Інституті соціальної та політичної психології НАПН України підвищення кваліфікації здійснювалося за короткостроковими сертифікатними програмами, орієнтованими на розвиток психологічної підтримки, безпеки та стійкості учасників освітнього процесу.

Підвищили кваліфікацію 4795 керівників, науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників закладів освіти, установ, організацій.

14. ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ

Діяльність Ради молодих вчених НАПН України зосереджена на актуалізації та поширенні наукових досліджень, підтримці розвитку критичного мислення і рефлексивних практик молодих дослідників, а також зміцненні наукового потенціалу в умовах трансформаційних процесів, що закладає основи для післявоєнного відновлення держави.

14.1. Ключові напрями підтримки молодих вчених у НАПН України

Підтримка молодих науковців у НАПН України реалізується через:

- створення сприятливих умов для наукової роботи, розвитку цифрових платформ наукової комунікації, професійного розвитку, розкриття творчого потенціалу шляхом надання інформаційної та організаційної допомоги;
- запровадження інноваційних форм наставництва, що сприяє ефективнішій передачі дослідницького досвіду та підтримці наукової кар'єри молодих вчених;
- посилення мотивації молоді долучатися до процесів відбудови країни через участь у наукових ініціативах та дослідницьких грантових проектах;
- налагодження ефективної комунікації через розповсюдження наукової інформації, повідомлень про премії, стипендії, гранти, конференції, наукові школи та інші ініціативи для підтримки молоді в науці;
- надання всебічної підтримки молодим вченим в організації та проведенні наукових досліджень, науково-організаційних ініціатив та освітніх проектів.

14.2. Здобуття премій, стипендій молодими вченими НАПН України у 2025 р.

За вагомі досягнення та особистий внесок у розвиток вітчизняної освіти та науки у 2025 р. присуджено:

• премію Президента України для молодих вчених 2025 р.:

– за роботу «Інструменти EdTech для навчання та оцінювання» д-ру пед. наук О.П. Радкевичу, головному науковому співробітнику Інституту педагогіки НАПН України (Указ Президента України від 27 листопада 2025 р. № 863/2025 «Про присудження премій Президента України для молодих вчених»);

• Державні стипендії:

– Державну іменну стипендію найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні у номінації «стипендія імені Юрія Поправки» к. пед. наук М.О. Павельчуку, старшому науковому співробітнику відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України (наказ МОН України від 21 листопада 2025 р. № 1534);

• стипендію Кабінету Міністрів України для молодих вчених отримала:

– М.В. Саюк, науковий співробітник відділу дослідницької діяльності університетів Інституту вищої освіти НАПН України (2025-2027 рр.), постановою Президії Комітету з Національної премії України імені Бориса Патона від 11 листопада 2025 р. № 6.

15. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

• У 2025 р. наукові установи НАПН України брали участь у реалізації понад 50 міжнародних науково-освітніх проектів і програм, що здійснювалися у співпраці з провідними міжнародними організаціями та фондами (ЄС, ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Світовий банк, Рада Європи, ОБСЄ, Британська рада, Американські ради з міжнародної освіти тощо).

• Продовжувалася наукова співпраця з 33 іноземними членами НАПН України з 11 країн та науковими установами і закладами освіти численних держав Європи, Азії та Північної Америки

в межах 35 міжінституційних угод НАПН України і численних угод, укладених безпосередньо її установами.

- Вчені НАПН України здійснювали експертну діяльність і брали участь у роботі понад 70 міжнародних організацій, наукових асоціацій і редакційних колегій зарубіжних наукових видань.

- З метою розширення міжнародної наукової співпраці в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення держави укладено меморандуми про співпрацю з 13 українськими науковими установами, закладами вищої освіти та громадськими організаціями.

- У 2025 р. підготовлено узагальнену інформацію для МОН України щодо впровадження тематики європейської інтеграції в освітній процес і наукові дослідження установ НАПН України, а також матеріали для анкети ЄС (Розділ 25 «Наука та дослідження»).

- На виконання доручень Кабінету Міністрів України підготовлено інформацію про внесок установ НАПН України у реалізацію дорожніх карт щодо верховенства права, функціонування демократичних інституцій, реформи державного управління та захисту прав національних меншин.

- Проведено організаційні заходи щодо висунення кандидатів на обрання іноземними членами НАПН України трьох громадян Республіки Польща, двох громадян ФРН.

- Упродовж року відбулися офіційні зустрічі керівництва НАПН України з представниками міжнародних організацій (А.К.Р. Шляйхер, ОЕСР) та дипломатичного корпусу, зокрема Надзвичайними і Повноважними Послами Азербайджанської Республіки, Киргизстану, Угорщини в Україні.

- Акад. В.Г. Кремень брав активну участь у роботі міжнародних наукових заходів, виступав із доповідями та вітаннями до їх учасників, також науковці НАПН України брали участь у міжнародних наукових заходах і програмах професійного розвитку, зокрема в конференції «I-Teach 2025» та міжнародній освітній програмі JICA.

- Підготовлено наукову публікацію акад. В.Г. Кременя «Міжнародні зв'язки як важливий напрям діяльності НАПН України» у журналі «Україна дипломатична» стосовно основних напрямів міжнародної діяльності академії в контексті сучасних європейських та американських підходів до інтернаціоналізації провідних дослід-

ницьких установ та їхньої успішної інтеграції до європейських і глобальних академічних структур.

- Проведено науково-методичний семінар щодо можливостей Програми ЄС Erasmus+ для наукових установ і закладів освіти України за участю понад 150 представників.

- У травні 2025 р. проведено спільне засідання Президії НАПН України і Комітету педагогічних наук Польської академії наук за темою «Навчання українських дітей в Польщі та Україні під час війни: виклики, адаптація, підтримка».

16. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАПН УКРАЇНИ

Популяризація наукової діяльності НАПН України здійснювалася з метою висвітлення результатів наукової, науково-організаційної, освітньої та експертної діяльності академії, її наукових установ і університету, колективів вчених, дійсних членів і членів-кореспондентів з урахуванням актуальних суспільних запитів в умовах четвертого року загарбницької війни російської федерації проти України.

Публікації і виступи у медіа представлено за напрямками: суспільно-політичний; аналітично-прогностичний; науково-методичний; науково-інформаційний; суспільно-громадський; міжнародної співпраці, в електронних ресурсах і друкованих виданнях, з-поміж яких усеукраїнські газети «Україна молода», «Українська літературна газета», «Слово Просвіти», «Світ», «Освіта і суспільство», журнали «Світогляд», «Трибуна».

Найбільш активна співпраця тривала з газетою «Освіта і суспільство» (інформаційне, науково-популярне, публіцистичне видання, що виходить за підтримки НАПН України), в якому в 2025 р. опубліковано понад 100 матеріалів, що стосуються діяльності НАПН України, а також з Цифровим видавництвом Expertus, у методичних виданнях якого оприлюднено майже 30 статей науковців НАПН України.

Плідна діяльність вчених НАПН України відображена у презентаційних виданнях: «Педагоги України» (видавництво Альфа Віта Груп); Професійна освіта України: вистояли, переможемо, відбудуємо» (видавництво Альфа Віта Груп); «Науковці України – еліта держави» (видавництво ЛОГОС Україна).

Розгорнуту просвітницьку роботу; науково-інформаційне забезпечення розвитку освіти, педагогіки та психології; формування системи інформаційних ресурсів бібліотеки; координування й науково-методичне забезпечення функціонування мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України успішно провадить Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського.

17. ЦИФРОВІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАПН УКРАЇНИ

Упродовж 2025 р. цифровізація наукової діяльності НАПН України та її підвідомчих установ здійснювалася в умовах воєнного стану та була спрямована на забезпечення безперервності наукових досліджень, освітнього процесу й управлінської діяльності. Використання цифрових платформ, електронних баз даних, онлайн-бібліотек і спеціалізованого програмного забезпечення сприяло підтриманню стабільного доступу науковців до актуальної наукової інформації, нормативних і методичних матеріалів (рис. 1.20).

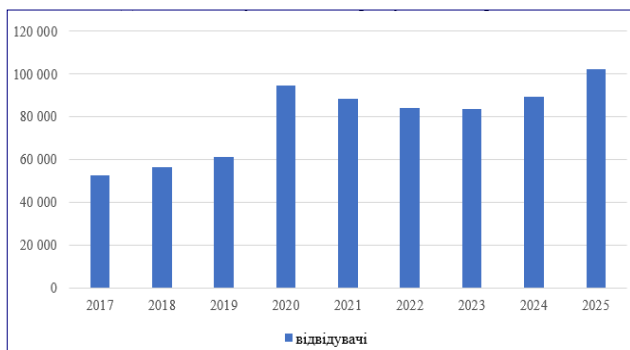

Рис. 1.20. Динаміка відвідуваності вебпорталу НАПН України

Впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій забезпечило ефективну міждисциплінарну та міжінституційну взаємодію, що стало важливим чинником розвитку комплексних наукових досліджень і розширення наукової співпраці як на національному, так і на міжнародному рівнях. Системне адміністрування вебресурсів, підтримка електронного документообігу та використання дистанційних форм роботи дало змогу інтенсифікувати оперативність управлінських процесів і комунікації в науковому середовищі.

Інтеграція результатів наукової та науково-педагогічної діяльності академії до сучасного інформаційного науково-освітнього простору забезпечується через розвиток вебресурсів, підтримку бібліометричних профілів дослідників у міжнародних наукометричних базах даних і використання відкритих ідентифікаторів дослідників. Це підвищує видимість і доступність результатів наукових досліджень, сприяє їх міжнародному визнанню та розширенню наукових комунікацій.

Активне застосування хмарних сервісів, міжнародних наукометричних баз даних і цифрових платформ дало змогу ефективно організувати наукові заходи в онлайн-форматі, забезпечувати дистанційну взаємодію науковців, а також надавати суспільно важливі послуги, зокрема дистанційну психологічну допомогу постраждалим від збройної агресії російської федерації.

Водночас обмежене фінансування негативно впливає на темпи модернізації матеріально-технічної бази академії та її установ. Значний ступінь зносу комп'ютерної техніки в окремих установах потребує поступового оновлення та технічного переоснащення інформаційно-комунікаційної інфраструктури.

Загалом інформаційно-комунікаційна інфраструктура НАПН України у 2025 р. забезпечила належні умови для реалізації наукових досліджень, освітньої діяльності та міжнародної співпраці, сприяла підвищенню відкритості, доступності та інтегрованості результатів діяльності академії у світовий науково-освітній простір.

18. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАПН УКРАЇНИ

НАПН України в 2025 р. отримано фінансування з державного бюджету в сумі 254 млн 285,2 тис. грн, у т.ч. на фундаментальні дослідження – 75 млн 159,6 тис. грн, прикладні дослідження – 139 млн 10,4 тис. грн, підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів – 5 млн 686,9 тис. грн, фінансову підтримку наукового об'єкту, що становить національне надбання – 45,0 тис. грн, забезпечення доступу до науко-технічної інформації та наукової літератури на всіх видах носіїв – 6 млн 376,4 тис. грн, утримання апарату Президії та виплату довічної плати за звання членам НАПН України – 28 млн 6,9 тис. грн. (рис. 1.21).

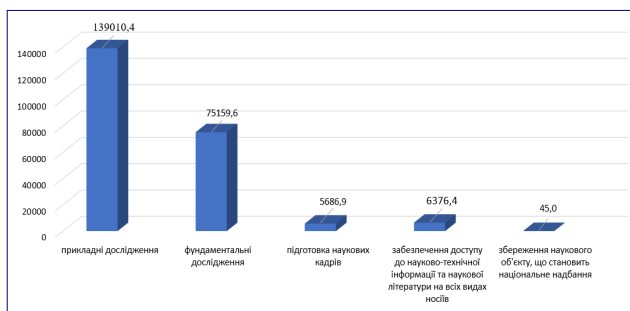

Рис. І.21. Напрями використання коштів загального фонду бюджету за КПКVK 6551030 за 2025 рік (226278,3 тис. грн)

Порівняно з 2024 р. фінансування зменшилося на 38 млн 778,5 тис. грн або на 13,2 %, що пов'язано із скороченням та передачею видатків загального фонду за бюджетною програмою 6551060 «Підготовка кадрів та підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти закладами вищої освіти» від НАПН України до МОН України (у 2024 р. видатки становили 36 млн 924,0 тис. грн) та зменшенням фінансування на 1 млн 854,5 тис. грн.

НАПН України отримано 60 млн 675,3 тис. грн за спеціальним фондом бюджету (власні надходження бюджетних установ), що на 4 млн 421,4 тис. грн (7,9 %) більше, ніж у 2024 р., у т. ч. кошти на реалізацію грантових угод – 4 млн 300,8 тис. грн, із них на виконання наукових досліджень за рахунок грантової підтримки за договорами, укладеними із Національним фондом досліджень України – 3 млн 498,7 тис. грн; на реалізацію грантових угод з міжнародним та іноземним фінансуванням – 802,1 тис. грн; кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів – 8 млн 112,6 тис. грн.; надходження на виконання наукових досліджень державними науковими установами, які за результатами державної атестації за науковим напрямом «Суспільний» віднесені до групи А за договорами, укладеними з Міністерством освіти і науки України, – 7 млн 955,1 тис. грн.

ЗМІСТ

1. Діяльність НАПН України в умовах воєнного стану	3
2. Реформування НАПН України	7
3. Наукові здобутки	8
4. Кадровий потенціал НАПН України	13
5. Діяльність Президії НАПН України	13
6. Виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок	14
7. Упровадження результатів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок	16
8. Експериментальна діяльність	17
9. Представлення наукових періодичних видань та публікацій вчених НАПН України	17
10. Науково-експертна діяльність вчених НАПН України	21
11. Співпраця з органами державної влади і науковими організаціями	22
12. Проведення науково-практичних масових заходів	26
13. Проведення освітньої діяльності в НАПН України	27
14. Діяльність Ради молодих вчених НАПН України	30
15. Міжнародне наукове співробітництво	30
16. Популяризація наукової діяльності НАПН України	31
17. Цифровізація наукової діяльності	32
18. Фінансове забезпечення	32

*Звіт про діяльність
Національної академії педагогічних наук України
у 2025 році
(короткий виклад)*

За загальною редакцією акад. В.Г. Кременя

Підготовка звіту:

*В.І. Луговий, О.М. Топузов, С.О. Сисоєва, І.О. Титаренко, В.Г. Панок, Т.І. Куліш,
О.І. Ляшенко, Ю.І. Мальований, Н.Г. Ничкало, В.П. Гордієнко, П.Ю. Саух,
М.В. Набок, Л.Д. Березівська, І.Ю. Регейло, О.П. Вашуленко, І.М. Гудим,
О.М. Шпарик, Л.М. Смола, О.А. Шагаєва, С.В. Алексєєва, О.В. Мушка,
П.П. Доценко, О.В. Вишняк, Л.І. Ткаченко, С.О. Дмитренко, В.М. Грицан,
В.І. Довбищенко*

Національна академія педагогічних наук України
вул. Січових Стрільців, 52-А, м. Київ, 04053, Україна
Телефон/факс: (44) 226-31-80, (44) 489-08-60
E-mail: info@naps.gov.ua
Вебсайт: <https://naps.gov.ua/>

